

== Velja po pošti: ==
 Za celo leto naprej . . . K 28.—
 za en mesec " 2.—
 za Nemčijo celoletno . . . 29.—
 za ostalo inozemstvo . . . 35.—
V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . . . K 24.—
 za en mesec " 2.—
 V upravi prejemna mesečno . . 1.—70
Sobotna izdaja:
 za celo leto " 7.—
 za Nemčijo celoletno . . . 9.—
 za ostalo inozemstvo . . . 12.—

SLOVENEK

== Inzerati: ==
 Enostopna pettirvsta (72 mm):
 za enkrat po 18 v
 za dvakrat " 15 "
 za trikrat " 13 "
 za večkrat primereva popust.
 Poročna oznanila, zabvale, osmrtnice itd.:
 enostopna pettirvsta po 20 vin.
 == Poslano: ==
 enostopna pettirvsta po 40 vin.
 Izhaja vsak dan, izvemal ne-
 delje in praznike, ob 5. uri pop.
 Redna letna priloga Vožni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III. Rokopisni se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. — **Političen list za slovenski narod.** — Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 16 strani.

Razkrinkani hinavci.

Sarajevsko podlo grozodejstvo je bliskoma razjasnilo situacijo na slovenskem jugu naše monarhije. Pokazalo je v celi nagoti hudodelski značaj velesrbske propagande in razkrilo obenem vso gnjusno gnjilobo, ki se je pod vplivom političnega srbstva razširila po naših južnih deželah.

Veličastna nedeljska manifestacija S. L. S. je pa z električno točnostjo razjasnila položaj v naši ožji domovini: **Hinavci so se sami razkrinkali!**

Čudno je bilo videti, kako so se, ko je dospela prežalostna novica, rinili v ospredje z žalnimi izjavami elementi, o katerih je zdavno notorično, da stoje v najožjem stiku z velesrbskim gibanjem; elementi, ki so organizirali mladino v duhu »Omladine« in jo otrovali z veleizdajskim tiskom, belgrajski romarji, ki so se ob vsaki priliki cedili simpatiji za srbsko politično hegemonijo mej jugoslovanstvom; elementi, ki so storili vse, kar je kdaj bilo v njihovi moči, da bi omajali čut zvestobe do habsburške monarhije v našem narodu, zlasti pa v mladini, ki je naravno nagnjena k fantastično-meglenemu radikalizmu. Potuhnili so se ti elementi kakor na komando in se odeli z ostentativnim plaščem žalovanja in monarhične zvestobe, v njihovem žargonu bi rekli bicantinske ponižnosti. Njihov račun je bil, da na ta način odvrnejo najložje pozornost in sum od sebe, si pridobe zaupanja na zgoraj — in pod krilom tega zaupanja tem lažje nadaljujejo svoje protidomovinsko, podlo delo! Domišljali so si, da so že tako daleč, da z nekoliko hinavščine lahko pokrijejo vso svojo zlobo, vse svoje podzemsko ruvanje in nadtalno delo — ves velesrbski konterband, ki ga prodajajo med našim poštenim narodom.

Toda prišla je nedeljska manifestacija S. L. S., ki je pokazala svetu prava čutila našega naroda, prava iskrena čustva naše dežele. Manifestacija, ki je pokazala **resnično** globoko žalost našega ljudstva nad neizmerno izgubo, **resničen** gnjus in gnjev nad veleizdajsko propagando političnega srbstva v našem cesarstvu, voljo do brezobzirnega odpora zoper vsakega, ki podpira neposredno ali posredno to hudodelsko propagando — in obenem pokazala celemu svetu globoko ukoreninjeno **resnično** zvestobo in udanost

našega ljudstva do naše avstrijske države in do prvega reprezentanta te državne misli — do našega cesarja.

Napram tem veličastnim pojavom pa, ki ostanejo vsakemu, ki jih je bil deležen, neizbrisno v spominu, pojavom, izvirajočim iz dna globin narodovega srca iz svetih čustev ki so tisočim nazočih gnala solze v oči — komedija izvestnih elementov ni mogla zdržati. Nje moralne sorodnike anarhističnih velesrbov je preveč bolela ta iskrena manifestacija slovenskega ljudstva za Avstrijo in njenega vladarja. In preveč so jih boleli udarci, ki so padali na podle srbske morilce in njihove zaščitnike v Belgradu, ki so jim dali bombe, revolverje, in — judeževce tolarje!

In ta njihova bolelost je rodila surovo jezo in ta jim je zmešala vse prejšnje hinavske račune, niso se mogli več premagovati, **vrgli so proč hinavsko krinko in pred svetom stoje danes v svoji naravni nagoti.**

Vsak, kdor čuti patriotično, kdor ima kaj zmisla za hrvatsko-slovensko domovino in kdor v resnici obsoja podli, veleizdajski umor, se je moral iz srca veseliti nedeljske manifestacije slovenskega ljudstva. Le kdor noče Avstrije, kdor noče da bi hrvatsko-slovenski narod našel svojo srečo v habsburškem cesarstvu, — **kdor obratno hoče, da uspe velesrbsko gibanje, da se odtrgajo naše dežele od Avstrije in priklopijo srbski državi in kdor na tihem odobrava sarajevski umor, le tišči se zamore togotiti nad našo nedeljsko manifestacijo.**

Kaj naj poreče spričo tega slovenskega ljudstva k taki pisavi slovenskega svobodomiselnega časopisja? »Slovenski Narod« in »Dan« sta otvorila ves svoj velikanski reservoir gnjivice in jo izlivata na nedeljske manifestante. V najmastnejših psovkah zmerjata Slovence, Kranjce, ki so manifestirali vznesena čutila za ožjo in širšo domovino, za cesarja in državo, manifestirali vznesena in odločna čustva zoper vse sovražnike države in cesarja, naj bodo, kdor hočejo!

»Trotelstvo«, »infamnost« imenujejo liberalni listi nedeljsko žalno-patriotično manifestacijo — njene udeležence pa »garjeva bitja«!

Prav je, da ti izbruhi niso bili konfiscirani. Škoda bi jih bilo — kajti v tem slučaju bi ne dobili v roke **dragocenih dokumentov za pristno napredno misel**, ki se pod različnimi markami širi med našim narodom.

Krinka je padla — komedije je konec.

Našim nasprotnikom.

(Iz starešinskih krogov.)

V »Grazer Tagblattu« z dne 8. julija 1914. je zopet izšel zelo strupen članek pod naslovom »Slovensko-klerikalni patriotje«. Napada dr. Šusteršiča, dr. Kreka, naše časopisje in — kar je sedaj prišlo zelo v modo — naš dijaški list »Zoro«. »Slovenski Narod« (8. julija 1914), ki se zadnje čase uprav histerično prizadeva, da bi svoj in »Danov« patriotizem s »Slovenčevim« patriotizmom spravljal pod en klobuk, kar triumfira vsled tega nemškega članka, ki je sigurno potekel s peresa kakega člana kranjskega nemškega Volkrata. Na podlagi tega Volkratovega članka pride »Sl. N.« do zaključka, da »slovenski klerikalec ni ne Slovenec, ne Slovan in je stokrat slabši od vsakega narodnega sovražnika. Nemec, Madžar in Italijan so odkriti sovražniki, slovenski klerikalec je podel izdajalec, za katerega ni več mesta v slovenski družini in se ga mora z zaničevanjem izbrati, če bi se hotel še kdaj izdati za Slovence in Slovana«.

Mi se tem histeričnim izbruhom »Slov. Naroda« samo pomilovalno smejemo. Tudi »izbrati« nas ne bo treba iz njegove častite družbe; naš cenjeni nasprotnik naj kar ostane v oni družbi, v oni žlahti, kjer je dosedaj; namreč skupaj s svojim nadebudnim, sicer nekoliko porednim sinčkom »Danom« in s svojim bratrancem »Grazer Tagblattom«. Čestitamo k tej »patriotični« družbi!

Pogovoriti se hočemo nekoliko z »Grazer Tagblattom«. Cisto gotovo je, da se onim delom članka, ki ga je napisal mlad prenapet naš član in ki je vsled neprevidnosti uredništva prišel v tisk in kanfiskacijo, noben pameten član naše organizacije, noben starešina in tudi noben član S. L. S. ne strinja. Članek je bil napisan pred nesrečnim sarajevskim atentatom in se je pečal s slovenskim vseučiliščem. Naravnost zlobno je, te prenapete stavke mladega dijaka v tej zvezi pripisovati v rovaš naši stranki. Pa brezumno sovraštvo proti Slovincem je zmožno tudi tega in se naposled niti ne čudimo. S priznanjem pa moramo omeniti lojalno pisanje kršč. soc. »Grazer Volksblatta« (z dne 7. julija) o tej zadevi.

¹ V četrtekovi številki, dne 9. julija, ta brezvestni list naravnost napada ranjega prestolonaslednika!

Nekaj, kar se nam pa zdi naravnost kot zastrupljanje vodnjakov, pa je drugi napad »Grazer Tagblatta« na »Zoro« in na naše »Slov. kat. akad. starešinstvo« (dne 8. julija 1914). V tem drugem slučaju napada graški list članek »Jugoslovanski problem«, ki bi bil izšel v 9. zvezku letošnje »Zore«. Redakcija »Grazer Tagblatta« ga ima sicer vseeno po zelo čudnih zvezah na razpolago . . . Za ta zadnji članek seve pa nosimo polno odgovornost in nam niti na misel ne pride, da bi se zagovarjali. Dokazati hočemo le vso nesramnost, s katero je napisan ta napad na nas.

Se preden je članek izšel v celoti (to je samo prvi del!), je »Grazer Tagblatt« že proklel dr. Šusteršiča, ki da je vsled ljubimkanja z jugoslovansko idejo (Liebäugeln mit der südslavischen Idee . . .) povzročil, da so se razširile državni nevarne ideje tudi med Slovenci; obsodil je tudi dr. Kreka, češ da je v svojem deželnozbornem govoru leta 1909. ob priliki aneksijske debate izpel cel dithiramb v slavo Srbov . . .

Pisec »Zorinega« članka »Jugoslovanski problem« je natančno označil jugoslovansko idejo, ki jo zastopa S. L. S. in tudi naša dijaška organizacija in naše starešinstvo. Omenil je tudi izrecno oni dve društvi, ki na zunaj zastopata naš slovenski program, namreč »Slovensko Ligo kat. akademikove«, ki ima namen pospeševati medsebojno spoznavanje slovanske katoliške inteligence in tako utirati pot k medsebojnemu zbliznanju vseh slovanskih katoliških narodov, kar bo le v korist in procvit Avstrije. Slovanska Liga kat. akad. je bila potrjena od visoke c. kr. vlade leta 1909., seveda pri »Grazer Tagblattu« in tudi pri kranjskem nemškem Volkratu in pri njegovi žlahti nismo iskali potrdila. S. L. K. A. je tedaj že velik velik krivec in dr. Šusteršič bi jo bil moral po mnenju nemškega dopisuna še pred rojstvom zatreti.

In še nekaj! Slovenska katoliška inteligenca in seve S. L. S. so tudi v zvezi s pravoslavniimi Slovani potom cirilmetodijske ideje . . . Groza! . . .

Oglejmo si torej še to stran. Mi Slovenci imamo društvo, ki se imenuje »Apostolstvo sv. Cirila in Metoda pod zavetjem preblažene Device Marije«. Dočim se cerkveni kongresi na Velehradu pečajo s strogo teoretičnim razglabljanjem, kako bi se dalo približati in pozneje združiti vzhodno in zapadno Cerkev, se »Apostolstvo sv. Cirila in Metoda« peča s praktično stranjo tega velekoristnega gibanja. Prvi velehrad-

LISTEK.

Avtentično poročilo o sarajevskem atentatu.

Neka visoka oseba, ki se je zadnje dni pred atentatom nahajala v neposrednem stiku z nadvojvodom Franom Ferdinandom in njegovo soprogo vojvodinjo Hohenberg, je podala naslednje avtentično poročilo o osodepolnih dogodkih v Sarajevu:

»Medtem ko se je Njegova ces. Visokost gospod nadvojvoda zadnja dva dneva pred smrtjo nahajal na manevrih, se je Njena Visokost gospa vojvodinja oba dneva dopoldne peljala iz Ilidža v Sarajevo, kjer je obiskovala samostane in šole različnih konfesij. V njenem spremstvu so se nahajali: grofica Lanjus, nadvojvodov službeni komornik baron Morsey in od deželne vlade dodeljeni deželnovladni tajnik dr. Starch. Vojvodinjin avtomobil sta menjaje se vodila brata Grein iz Gradca, katerih eden je član prostovoljnega avtomobilnega zbora. Dala sta svoja avtomobila visoki gospej na razpolago in sta prevzeto nalogo vršila izvrstno in z največjo službeno vestnostjo, tako da se je visoka gospa o njima opetovano zelo pohvalno izrazila.

Že o priliki teh voženj se je večkrat nudila priložnost opazovati, kako izvanredno površno se je vršila cestno-polijska služba. Večkrat na nekaterih mestih ni bilo nobenega stražnika; kadar je visoka gospa stopila iz kakega poslopja na ulico, je bila večkrat taka gnječa, da je bilo človeka strah. Tesno do voza je pritiskala množica, nikjer nobenega policajca, ki bi skrbel za red, samo nekateri civilno oblečeni detektivi, med njimi pred vsem dva Dunajčana, so se po svojih najboljših močeh trudili napraviti prostor. Dejansko je tudi eden izmed aretirancev, ki se nahaja v preiskovalnem zaporu, natančno navedel, kje se je vojvodinja vozila in kje je s svojim spremstvom izstopila ob svojih obiskih; izjavil je, da jo je natančno opazoval.

Prišlo je usodepolno nedeljsko jutro. Posebni dvorni vlak je pripeljal najvišja gosta s spremstvom v Sarajevo. Po kratkem ogledu Filipovičevega taborišča so zasedli avtomobile. V prvem vozu sta se peljala Visokosti z ekscelenco Potiorekom; spredaj je poleg svojega šoferja sedel grof Harrach, lastnik avtomobila. V drugem vozu, last grofa Boos-Waldecka, so se razen tega peljali ekscelence baron Rumerskirch, grofica Lanjus in podpolkovnik pl. Merizzi. V tretjem vozu, ki ga je vodil lastnik nad-

poročnik Egger, so se peljali krilni pobočnik polkovnik dr. Bardolff, major Höger in vladni svetnik dr. Fischer. Četrtri avtomobil sta vodila lastnika brata Grein, vozili so se pa v njem gardin ritmojster grof Ehrbach, major Hüttenbrenner in ritmojster bar. Dittfurth, osebni pobočnik fegm. Potioreka. V petem avtomobilu so se peljali deželnovladni tajnik dr. Starch, službeni komornik baron Morsey in ordonančni častnik stotnik Pilz. Kot šest je vozil rezervni avto.

Pri poštnem ravnateljstvu so vozovi za hip ustavili. Nato je cela vrsta prišla nekako na višino na drugi strani reke ležečega zbornega poveljstva, ko se je začela slaba, strela podobna detonacija; istočasno je bilo videti nekega moškega skočiti v vodo. V neposredni bližini, na pol na levo od spredaj pri drugem avtomobilu je vržena bomba eksplodirala z močnim pokom. Podpolkovnik pl. Merizzi je takoj začel močno krvaveti iz rane na zadnji strani glave. Grofica Lanjus, ki kljub grozno kritični situaciji ni izgubila glave, dasi je železen drobec teudi njej priletel v lice, je vzela svoj robc in ga ranjencu pritisnila na rano, iz katere je močno drla kri. Gospodje iz spremstva, baron Rumerskirch, polkovnik Bardolff in major Höger in Hüttenbrenner so takoj

skočili z voza in se prepričali, da se najvišjima gostoma ni ničesar zgodilo. Grofa Boos, čegar avtomobil je bil porušen, je zadelo 7 bombnih drobcov, katerih nekateri so mu predrli obleko in se zarili v kožo. Nadporočniku Egerju je bila raztrgana čepica in prebito varnostno steklo njegovega avtomobila. Mnogo drugih oseb izmed gledalcev, kakah 10 do 15, je bilo več ali manj ranjenih.

Nadvojvoda je velel takoj ustaviti, da se je prepričal, kaj se je zgodilo z njegovim spremstvom. Atentatorja, ki je skočil v Miljačko, so takoj prijeli in na drugem bregu spravili na suho.

Več gospodov iz spremstva se je prepričalo o aretaciji in so kasneje dospeli na rotovž, kjer se je imel vršiti slavnostni sprejem. Vladni svetnik dr. Fischer se je na nadvojvodovo povelje z ranjenim podpolkovnikom pl. Merizzijem takoj peljal k zdravniku.

Pred mestno hišo je nato župan govoril svoj pozdravni govor, nakar je nadvojvoda, ki je mojstrsko obvladal svoje razburjenje, odgovoril. Po oficijelnem sprejemu je nadvojvoda v fofierju z dostojanstveniki in svojim spremstvom govoril o napadu, o čemer je pripomnil: »Pri naših razmerah je pričakovati, da dobi napadalec še zlat služni križec!«

Medtem je vojvodinja z grofico La-

ski kongres (1907) je stal pod strogo kontrolo avstrijskega zunanjega ministrstva, ki se je pa kmalu prepričalo, da se Avstrija od te strani nima ničesar bati, pač pa veliko pričakovati. Kmalu so začeli to gibanje napadati Rusi kot najnevarnejšo in najboljše strujo »inkvizitorskega avstroslavizma« (Strannik, 1909, str. 496 do 520). In istega leta 1909, ko je izšel ta napad od ruske strani, so vsi avstrijski vladni časopisi od centralnega korespond. biroja pa dol do »Bosnische Post« na srbski meji priporočali to gibanje, to ciril-metodijsko idejo. Vprašamo sedaj nesramnega dopisuna pri »Grazer Tagblattu«, če še vzdržuje svoja sumničenja?!

In potem »Apostolstvo sv. Cirila in Metoda«! Društvo je bilo potrjeno od vis. c. kr. ministrstva z ukazom z dne 15. julija 1892, št. 15.285. — § 1. pravil govori: »Apostolstvo sv. Cirila in Metoda pod zavetjem preblažene Device Marije je cerkveno, pobožno in misijonsko društvo, katero namerava razširati, braniti in poveljčevati sveto katoliško vero med Slovani; vsled tega vsega se lotiti in podpirati vse, kar koristi temu namenu, ozirajoč se na veljavne cerkvene zakone.« Omenim naj, da popolnoma analogno društvo obstoji tudi pri Hrvatih. Dne 8. decembra 1913. so zagrebške Marijine družbe priredile slavnostno akademijo Brezmadežni kot zavetnici Apostolstva sv. Cirila in Metoda. Proti tej prireditvi so nastopili z vso vehemenco — Srbi, med njimi Medaković, predsednik hrvatskega sabora, in drugi srbski velmožje. Šod se je vseeno vršil in imel prav odlično udeležbo, med njimi nadškofa Bauerja, — bana Škrleca... in mnogo najvišjih vojaških dostojanstvenikov... Ali so tudi ti nelojalni Avstrijci?

Pa še nekaj Volksratovemu ljubljanskemu dopisunu v album! Pri katoliških avstrijskih Nemcih se nahaja skoraj popolnoma analogno društvo kakor naše »Apostolstvo« in sicer pod imenom »Verein von der unbefleckten Empfängnis Mariens zur Unterstützung der Katholiken im türkischen Reich und im Oriente«. V rokah imamo letno poročilo tega društva (Wien, 1911. Druck von Rudolf Brzezowsky & Söhne.) za leto 1910. Iz tega poročila povzemamo, da je društvo med drugim podpiralo — prav kakor naše slovensko Apostolstvo — katoliške kolonije med Srbi, Bulgari in makedonskimi Slovani. Med meceni tega društva blešči (str. 57.) na prvem mestu Njegovo Veličanstvo, naš presvetli cesar Franc Jožef I. z letnim prispevkom 2000 K...

Če torej pangermanski kranjski dopisun in njegov eksekutor v uredništvu »Grazer Tagblatt« že ne zaupata našemu glavarju dr. Šusteršiču in dr. Kreku, če ne zaupata hrvatskemu banu baronu Škerlecu... če »Grazer Tagblatt« niti rajnkemu prestolonasledniku Fran Ferdinandu ne zaupa, naj se vsaj zane-

¹ Cf. »Slovenec«, 1909, 23. julija.

² Cf. »Kraljestvo božje na zohodu«. IV. zvezek, str. 22—23; Ljublj. 1914. — Cf. takratno hrvatsko dnevno časopisje!

se na našega presvetlega vladarja. Seveda tako daleč še nismo, da bi vsi po vrsti od prvih v državi do zadnjega državljan na komando nemškega Volksrata delali reklamo za losvonromsko gibanje... Tudi se ne menimo dosti, kaj bo k temu našemu delu rekel kak ekstravagantni Srb, prav kakor se tudi ne brigamo za tozadevno mnenje slavnih urednikov »Slovenskega Naroda« in »Dana«.

To je torej naše slovansko gibanje; tako je bilo označeno tudi v »Zori« v članku »Jugoslovanski problem«. Mi stremimo za zblizanjem vseh katoliških avstrijskih Slovanov, najprvo med dijaškimi vrstami, in s tem med inteligenco, nakar se bo medsebojno spoznavanje razširilo tudi med avstrijska slovanska katoliška ljudstva. Seveda to ni vseč ne čifutom, ne protestantovskim Vsenemcem in seve najmanj slovenskim, hrvatskim in srbskim liberalcem. Zato so pa tudi avstro-ogrski Jugoslovani liberalnega mišljenja začeli družiti in prvi korak je storilo dijaštvo. Da bi obstojale zveze slovenske dijaštva s srbskim dijaštvom iz srbske kraljevine, o tem pisec »Zorinega« članka ni izrekel niti besedice, iz čisto navadnega vzroka, ker mu o tem dosedaj še ničesar ni znanega. Če bi pa o tem kaj zvedel, bo on prvi, ki bo nastopil proti takim zvezam. Pač pa je seve naravnost nesramno in lažnjivo podtikanje »Grazer Tagblatt«, obenem pa tako absurdno in neumno, da nam je kar žal za inteligentni nivoju graških listov in ubogih njihovih čitateljev. Iz tega si lahko vsak naš pristaš napravi sam sodbo, kako je z našimi liberalci, ki tako zvesto capljajo za tem denunciantskim nemškimi listom.

Pa glavne bolečine »Grazer Tagblatt« leže pač drugod, namreč v političnem programu S. L. S.

Ko se je razširila grozna novica o sarajevskem atentatu, so madjarski listi reagirali na ta način, da so zahtevali, da naj se takoj odstavi dr. Mandić, drugi najvišji civilni uradnik v Bosni. Torej srbski revolucionarji so pripravili napad, kaznujemo zato lojalne Hrvate. Istočasno so začeli Nemci proti nam Slovincem grozno gonjo, noben Slovenec, ki je bil v kakršnikoli službi, ni bil graškim in kranjskim pangermanom in losvonromovcem dosti patriotičen. Zato proč z njimi, — na njihova mesta pa seve — nemške burše itd. Proč z avtonomno deželno vlado, v deželni dvorec naj se pa naseli kranjski nemški Volksrat... Kajne, tako ste si zasnovali, gospodje?... Videč te mastne priprave za pojedino so se skušali okorajžiti tudi tržaški oberdankovci proti »nelojalnim« Slovincem! No, huđega baš ni bilo! — Vidi se pa iz vsega tega, kako huđo smo mi Slovenci Nemcem in Lahom napoti. In ker S. L. S. predstavlja najmočnejšo slovensko trdnjavo proti vsem sovražnim navalom, zato bi bilo treba diskreditirati njene voditelje, organizacijo samo pa ubiti za vsako ceno. To je nemško-laška politika, kajne, preljudi »Dan« in »Slovenski Narod«?! No, pa ne bo šlo tako hitro!

In tu se spomnimo na besede dr. Šusteršičeve, ki jih je govoril na pro-

testnem shodu v nedeljo: Franc Ferdinand je zaraditega padel, ker je hotel srečne in zadovoljne Jugoslovane v našem cesarstvu, kajti zadovoljni Jugoslovani v naši monarhiji, to pomeni smrt za velisrbskogibanje, za togibanje, katero živi samo od nezadovoljnosti Jugoslovanov... Vsak razsoden človek, ki pozna razmere, mora tem besedam popolnoma pritrđiti. Hočemo pa z ozirom na skupni ministrski svet, ki se je te dneve vršil na Dunaju in pečal z bosenskimi razmerami, povedati tudi svoje mnenje.

Velikosrbske ideje ne bomo uničili z različnimi šolskimi odredbami, s postreženimi policijskim režimom, kot si to predstavlja grof Tisza na Madjarskem. Velikosrbsko idejo bomo stalno podrlile z velikohrvatsko-slovensko idejo. Ideje se pobijajo z idejami, ne s policijo; z merom je to bilo in bo. Zadovoljiti je treba Hrvate in Slovence in tudi Srbe v Avstro-Ogrski, in to bo takoj za stalno izpovedneslo tla velikosrbskemu gibanju. Le pomislimo!

Razdeljeni smo avstro-ogrski Jugoslovani na tri centralne vlade, na Dunaj, Budimpešto in Sarajevo; razdeljeni smo na devet parlamentov: Dunaj, Budimpešto, Zagreb, Sarajevo, Zader, Koper, Trst, Gorico in Ljubljano. Vpričo teh kričečih razmer so Nemci sami prišli do zaključka, da se nam godi krivico, da nam je treba dati avtonomijo. Tako je n. pr. baron Chlumecky javno priznal: »Wenn jemals das unheilvolle Prinzip des Divide et impera tatsächlich angewendet wurde, so ist dies hier der Fall.« In na istem mestu: »Die Monarchie wird nur dann die ihr gebührende Rolle im Südosten spielen können, wenn sie allmählich zum Hort der südslavischen Interessen wird... Dann, aber auch nur dann wird die Monarchie die ihr durch die Geographie und die Geschichte vorgeschriebene Mission erfüllen: Die führende südslavische Vormacht zu werden.«²

Baron Chlumecky je dober avstrijski patriot; govorilo se je celo, da je bil zaupnik rajnkega prestolonaslednika. In prav isto kot trdi ta mož in z njim še cela vrsta odličnih avstrijskih politikov (prim. samo »Österr. Rundschau«), isto zahteva tudi S. L. S. in njeni od Nemcev tako sovraženi voditelji.

To je tudi ona jugoslovanska agitacija, ki jo razširja S. L. S.: postaviti nasproti velikosrbski ideji veliko — hrvatsko-slovensko gibanje v okviru avstro-ogrške monarhije, — nasproti srbskim državnim iluzijam nastopiti z idejo nacionalne avtonomije vseh jugoslovanskih dežel v Avstro-ogrski pod slavnim habsburškim žezlom. Vsem onim avstrijskim Jugoslovanom, ki lojalno mislijo v Avstriji ustanoviti si ki hočejo z nami roko v roki nastopiti

¹ Tu popolnoma soglašamo z »Agrarmer Tagblattom«; Idee gegen Idee; dne 8. julija 1914.

² Klassings - Volhagens Monatshefte, XXV., Heft 7, 447—448.

njus odšla v prvo nadstropje, kjer je sprejela turške dame. Neka mlada Turkinja je visoki gospej podala šopek cvetlic, ki ga je le-ta sprejela in obdržala v rokah. Kasneje je ta šopek skupaj s cvetlicami z obedne mize v konaku kot prvi krasil vojvodinjino mrtvo truplo.

Spremljstvo je sedaj Visokostima priporočalo, da bi se takoj vrnila naravnost v konak, ne da bi se peljala po mestu. Toda nadvojvoda je brezpogojno vztrajal na tem, da še preje obiše ranjenega polkovnika pl. Merizija, in sicer v garnizijski bolnišnici. Vojvodinja pa je odločno izjavila, da hoče spremiti svojega moža in se noče peljati naprej v muzej, kakor je bilo preje določeno. Zasedli so avtomobile; čisto spredaj pred Visokostima je vozil avtomobil, ki naj bi kazal pot, in ta avtomobil se ni ogibal preje določenih ulic, marveč je kljub temu z županom in vladnim komisarjem zavil v Franc Jožefovo ulico. Grof Harrach se je vstopil na stopnico ob nadvojvodovi strani, da bi ga kril s svojim telesom.

Ravno je ekscelencja Potiorek zapazil usodepolno zmoto v vožnji, ko je takoj zavpil: »Stoj! Kaj pa je to? Saj se napačno peljamo!« Le za hip je postal avtomobil; tu pa so padli od desne najmanj trije strelji. Vojvodinja se je takoj zgrudila nadvojvodi na prsi in potem v naročje, nadvojvoda pa je padel nazaj in ostal v tem položaju do konaka. Medtem ko je bilo videti, da visoka gospa ni prav nič ranjena, je iz nadvojvodo-

vih ust bruhnil curek krvi v obraz grofa Harracha. Generalski klubok je padel na tla, toda nobeden iz spremstva dostoj ni mogel povedati, kako se je to zgodilo, nihče se na ta trenutek ne more spomniti.

Takoj, ko so padli strelji, so najvišji dvorni mojster baron Rumerskirch, krilni pobočnik dr. Eardelff in major Höger skočili k Visokostima, da bi ju branili in jima eventuelno pomagali. V prvem trenutku nihče ni verjel na kako težko poškodbo. Major Hüttenbrenner je takoj poklical zdravnike. Grof Ehrbach je varoval grofica Lanjus, ki bi bila drugače v tej skrajno nevarni situaciji ostala popolnoma zapuščena.

Poročnik Grein, službeni komornik baron Morsey in stotnik Pilz so se vrgli na morilca s sabljami. Samokres je morilec držal še v dokah. Od vseh strani so leteli nanj udarci; nešteto rok je seglo po njem, med njimi tudi katoliški teolog Pušić, ki ga je bil prvi zgrabil. Tudi komplici atentatorja so se v njegov prid udeleževali pretepa. Pri tem se je policija obnašala deloma tako nerodno in deloma tako izzivajoče, da se je sama zapletla v prepis s častniki, ki so se vdeležili aretacije, ter jih zadrževala od morilca, češ, častniki naj se odstranijo, to ni njihova reč. Ti policaji pa niso zapazili, da je na cesti ležala še ena bomba, ki kakor po čudežu ni eksplodirala, vasa je šel čez njo en avtomobil in se je vsa zmeda odigrala ravno na tem mestu.

Avtomobili z Visokostima so v div-

jem diru vozili čez nasproti ležeči most v konak. Vseled skrbi majorja Hüttenbrennerja je bila v konaku že pripravljena zdravniška pomoč, a bilo je že prepozno. Najvišji dvorni mojster baron Rumerskirch, gofica Lanjus, baron Dittfurth in šofer grofa Harracha so že mrtvo vojvodinjo nesli v prvo nadstropje. Deloma isti gospodje in pa majorja Höger in Hüttenbrenner, grof Ehrbach in drugi so nesli gospoda nadvojvodo, ki je še živel, a je bil nezavesten. Grofica Lanjus, zdravnik in šofer grofa Harracha so si prizadevali pomagati ubogi vojvodinji, a zaman, ker je bila že mrtva. Grofica Lanjus ji je mogla samo še zatisniti oči. Ostali gospodje, predvsem najvišji dvorni mojster in krilni pobočnik, so medtem nadvojvodu hitro odpeli obleko, da bi mu pomagali, kolikor je bilo v njihovi moči. V njihovih rokah je umrl nadvojvoda čez kakih 10 minut, ne da bi se bil zopet zavedel. Divan v pisalni sobi fcm. Potioreka je bila njegova mrtvaška postelja. Zanje njegove besede so bile: »Zofija, ne umri mi, živi za moje otroke!« Prihiteli pater Puntigam, ki je preje vžival posebno naklonjenost vojvodinje, katera ga je bila še pred dvema dnevo- ma obiskala v mladinskem domu, je podelil sv. poslednje olje. Takoj ko so zdravniki konstatirali na obeh nastopivšo smrt, so mrliča provizorično položili na dve kovinski postelji in grofica Lanjus ju je pokrila s cvetlicami.

svojo srečo, podajamo svojo bratsko roko... In podajamo jo tudi onim lojalnim Srbom avstro-ogrške monarhije, za velikohrvatsko-slovenske težnje. Pogoje za to, d. agremo s Srbi v Avstro-Ogrski roko v roki, smo že opetovano označili: da Srbi ne ovirajo Hrvatov v njih najvitalnejših političnih pravicah, ker s tem ne samo Hrvate, ampak tudi nas Slovence tirajo v pogin; da Srbi v Avstro-Ogrski vendar že enkrat opuste oni neznosni šovinizem, ki tira Hrvate v najobupnejši boj; da Srbi definitivno pokopljejo »misli visokoleteče«, ki jih je še v najnovšem času razvijal znani srbski politik Spalajkovič v svoji knjigi »La Bosnie et l'Hercegovine«, kjer razpravlja o razslu Avstrije in o koncu trojedine kraljevine na korist »La grand Serbie«...³

Nacionalna avtonomija avstro-ogrskih Jugoslovanov bi bila največja trdnjava pohlepni željam kraljevine Srbije. Kdor torej to idejo nacionalne avtonomije propagira, je najboljši avstrijski patriot. Kdor propagira nacionalno slogu in edinstvo med Slovenci, Hrvati in tudi lojalnimi Srbi v Avstro-Ogrski, ta le utruje avstrijsko državno misel na jugu. Če je torej dr. Krek jasno izrekel v deželnem zboru kranjskem, da smo Slovenci, Hrvati in Srbi en narod in da govorimo en jezik, mu moramo dati prav; kajti vsaj v toliko smo že en narod, kot n. pr. nem. Korošci in severni Nemci iz rajha. Zato naj denunciantje v »Grazer Tagblattu« kar lepo molče. Tisti časi so namreč minuli, da bi se mi avstro-ogrski Jugoslovani na nemško in madjarsko komando med seboj klali, nemški Volksrat in Madjari bi pa figurirali kot razsodniki... Tistih časov ni več in ne bo jih več!

³Cf. »Čas«, 1912, str. 40.

„Leonova družba“ Slovincem.

Naše razmere še niso take, da bi mogli imeti posebno znanstveno akademijo. Zato se je »Leonova družba« preselovala v književno društvo za strokovno znanstvo, za poljudno znanstvo in za leposlovje.

Leposlovje ima mogočen kulturni vpliv, dober ali slab, kakor priča ves razvoj modernega sveta, in v metafizični trojici, ki ustvarja harmonično kulturo, je, kakor je rekel tako resnično dr. Mahnič, tudi lepo. Zato hoče »Leonova družba« gojiti tudi leposlovje in dajati vodilno smer (direktivno) leposlovnemu delu. Imamo sicer že razne leposlovne knjižnice, vendar se zdi, da ne bo odveč, če bo dala tudi »Leonova družba« vsako leto svojim članom kako lepo izvorno delo ali kako klasično delo iz svetovne literature.

Po poljudnem znanstvu naš čas takorekoč kriči. Ljudstvo hrepeni po vedno večji izobrazbi, da bi moglo pridobiti novodobne kulture izrabljati za svoj vsestranski napredek; zakaj zaveda se, da bo v silni tekmi narodov zmagoval tisti, ki bo imel največjo kulturo. To izobrazbo mu mora podajati poljudno znanstvo. Pod videzom znanstva v poljudni obliki se pa žal v najširše sloje zanaša tudi nevedna; celo med Slovenci pridobiva moderna laživeda vedno več tal. Zato jam je živo potrebna poljudno-znanstvena knjižnica.

A treba nam je tudi strokovnega znanstva. Le iz strokovnega znanstva more zajemati poljudno znanstvo; strokovno znanstvo daje kulturni smeri. Ljudstvo bo končno tako, kakršna bo inteligenca, a inteligenca vzgaja znanost. Naše ljudstvo gospodarsko krepko napreduje, vendar tega napredka ne bi mogli biti prav veseli, če se ne bi obenem krepila tudi duševna moč, če bi nam morda na polju duševne kulture gospodaril nasprotnik.

Naposled nam je treba revije, ki naj sproti zasleduje kulturne pojave, jih beleži, če treba, načelno presoja, in tako opozarja na znanstveni študij, obenem pa mnogoličnosti znanstvenih spoznav daje načelno enotnost in jasnost.

V zavesti teh živih potreb je »Leonova družba« svoj delokrog razširila. Ni več zgolj znanstveno, ampak splošno književno društvo, ki mu je namen »gojiti književnost v prosep krščanske kulture« (§ 1.). Ni več omejena na akademsko izobražene kroge, temveč kliče vse sloje, ki so željni omike in izobrazbe (§ 4. c.). Izbrala si je odbor 21 mož, da bi tako pritegnila k delu kar največ moči (§ 7.). Za letnino je določila neznatno vsoto 6 K, da bo mogli biti član vsak količ kaj zaveden Slovenec (§ 4. c.). Ustanovljena (200 K) se lahko plačuje v obrokih tekom štirih let,

Po tem programu hoče torej »Leonova družba« izdajati:

1. Znanstveno knjižnico;
2. poljudno-znanstveno knjižnico;
3. leposlovno knjižnico;
4. revijo »Čas«.

Za leto 1915. n. pr. hoče dati svojim članom:

- a) 1 zvezek znanstvene knjižnice (spisi P. Stanislava Škrabca),
- b) 1 zvezek poljudno-znanstvene knjižnice,
- c) 1 zvezek leposlovne knjižnice (prevod romana: Coloma, Malenkosti) in
- d) revijo »Čas«.

Ker hoče »Leonova družba« svojim članom vse to dati za letnih 6 K, je samoposebi umevno, da mora računati s kar največjim številom članov. Nadeja se pa, da je ta up ne bo prevaral, tako živo je prepričana, kako izredno važno in nujno je, kar je započela, in ne more si misliti, da bi to prepričanje ne prevzelo vseh.

Upi, da bo po skupnem delu med Slovenci prišlo do kulturne skupnosti, so nas prevarali. V slovenski inteligenci je vrsta mož, ki so v načelnem nasprotju s krščanskimi kulturnimi načeli. Ti možje hočejo vsakemu skupnemu kulturnemu društvu vtisniti pečat svojih protikatoliških teženj. Zato nam ne preostaja drugega, kakor da se tudi na duševnem polju samostojno organiziramo, kakor se je naše ljudstvo že organiziralo na gospodarskem, socialnem in političnem polju! Dokazimo na vseh poljih življensko moč krščanskih idej! »Leonova družba« bodi naša Kulturna Matica!

V Ljubljani, dne 1. julija 1914.

Odbor »Leonove družbe«.

Kdo je dober gospodar?

Času primerno premišljevanje.

Kakor je znano iz poročila iz občinskega sveta ljubljanskega, je dovolil deželni odbor, da izplača Kranjska deželna banka ljubljanskemu mestu 1.100.000 K posojila. Pogoji, pod katerimi dobi mesto to posojilo, so taki, da so morali tudi najhujši nasprotniki priznati, da dandanes od daleč ni mogoče dobiti ugodnejšega posojila, kakor ga dežela potom svoje banke dovoljuje ljubljanskemu mestu. Sicer so denarne stvari presojali v prvi vrsti s trgovskega stališča, ampak pri naših razmerah ni neumestno, ako preudarimo pomen tega posojila tudi z drugega vidika.

Skozi več let se je vršila po celi deželi strupena agitacija pod geslom, da je Kranjska dežela po zaslugi S. L. S. prišla na kant in da bo kmalu boben zapel k popolnemu polomu. Najrazličnejši preroki so se oglašali, ki so vedeli že termin, ob katerem bo treba konkurz napovedati; vse liberalno časopisje, ne samo slovensko, ampak tudi nemško je bilo po koncu, da diskreditira deželno upravo. Sedaj se pa vidi, kako prazna in puhla so bila ta prerokovanja. Tisto toli obrekovanje »Lampetovo gospodarstvo« se je sedaj pokazalo v pravih posledicah, in te se dajo izreči z enim samim stavkom: Kranjska deželna uprava je gospodarsko tako trdno konsolidirana, da je postala v splošni povodnji zadnjih gospodarskih polorovrešilna skala, na katero se rešujejo tudi oni brodolomci, ki so se zaganjali v to skalo, da bijo podrli.

Ze drugič je Kranjska deželna banka v kritičnem momentu rešila ljubljansko mestno gospodarstvo iz najhujše zadrege. Prvi milijon posojila je založil s pupilarno varnimi papirji ljubljansko mestno loterijsko posojilo in omogočil izpeljavo mestne kanalizacije. Sedaj dovoljeni milijon bo omogočil nadaljnje delo v Ljubljani, moderniziranje tržnih razmer, razvoj šolstva in ustanovitev mestnega pogrebnege zavoda. In komaj je dovoljen ta drugi milijon, že ljubljanski župan zdihuje po tretjem milijonu, ki ga mora nujno imeti, sicer se vstavi občinski voz.

Ko se je v deželnem zboru obravnavala ustanovitev deželne banke, takrat so Nemci in liberalci ustanovitvi nasprotovali z vsemi silami. Vse mogoče sovražne in zvijačne namene so podtikali S. L. S., češ da ona ustanavlja ta državni zavod samo zaradi tega, da bi ubijala one denarne zavode, ki so v nemških in lebralnih rokah. S. L. S. pa je neomajeno vztrajala pri svoji nameri, in uspeh je pokazal, kako prav je imela.

Takoj po ustanovitvi deželne banke je nastopila splošna gospodarska kriza z grozno denarno stisko, v kateri je silno trpelo in še trpi vse naše na-

rodno gospodarstvo. In v tej dobi je deželna banka nastopila kot rešiteljica. Pripeljala je dosedaj že sedem milijonov kron denarja v deželo, katerega je dala na nizke obresti na razpolago našim občinam v posojilih na dolgo amortizirano dobo, in je druge denarne zavode toliko razbremenila, da nam je sploh mogoče dihati.

Deželna banka je deželen zavod, in vsa njena moč izvira iz moči deželnega odbora. Deželni zastop vojvodine Kranjske je v kritičnem položaju na denarnem trgu spoznal svojo dolžnost in je z vsoto energije uredil deželne finance. To, kar nasprotniki vladajoči stranki štejejo v največji greh, je bilo v resnici rešilno dejanje in največja dobrota za celo deželo. Danes je Kranjska dežela ena izmed tistih maloštevilnih dežel, katerih gospodarstvo je v popolnem ravnotežju. Vsled tega je njen kredit na denarnem trgu najtrdnjši, papirji dežele Kranjske in Kranjske deželne banke imajo najvišji ugled na mednarodnem denarnem trgu, ki je gotovo najkompetentnejši sodnik o trdnosti in o zanesljivosti finančnih uprav.

Pri tej priliki pa si dovoljujemo še eno primero, ki dobro ilustrira naše gospodarske in politične razmere. Dr. Lampe je predložil deželnemu odboru računski zaključek deželnega zaklada za leto 1913., ki izkazuje pol milijona prihranka proti proračunu. Deželni odbor je v najtežavnih časih sestavljal proračune vedno tako, da je izdatke vpostavljaj v kar mogoče najvišjih, dohodke pa v najnižjih pričakovanih vsotah. Vsled tega je seveda izkazoval velike prihranke v proračunih, — dokler ni prišel čas za državne predkaze deželam po državnem finančnem načrtu. Vsled tega so nasprotniki neprenehoma vpili, kako slabo je to deželno gospodarstvo s primanjkljaji; dejansko je pa deželni odbor vsako leto velike vsote prihranil proti proračunu. Deželni gospodarji v svoji dalekovidnosti se niso zmenili za dnevne očitke kratkovidnih ljudi, ampak so gradili trden temelj za gospodarsko bodočnost dežele. Da je gospodarska bodočnost dežele na podlagi finančnega načrta, sklenjenega v zadnjem deželnem zboru, popolnoma zasigurana, nam kaže dejstvo, da je leto 1913., katerega proračunski podatki so služili za podlago nadaljšemu proračunjevanju, pri končnem obračunu pokazalo pol milijona kron v prid deželnemu premoženju.

Nepoklicani kritiki deželnega gospodarstva so pa delali ravno nasprotno, — kakor kažejo zgledi v liberalnih občinskih upravah. Doslej smo se bavili z dvema takima zgledoma: v Postojni in v Ljubljani. V zadnji seji ljubljanskega obč. sveta je moral župan dr. Tavčar zopet moliti žalostni konfiteor, da so bili dosedanji načrti in proračuni mestne občine osnovani na čisto napačni podlagi. Na desno in levo se pokaže naenkrat potreba velikanskih izdatkov, na katerih pokritje ni nihče mislil. Treba bo za nazaj urediti zavoženo gospodarstvo, dopolniti porabljenega zaklade in vpeljati času primerno urejeno gospodarstvo. Poleg teh nalog iz prošlosti pa stopajo velike naloge bodočnosti, ki kategorično zahtevajo popolno izpremembo dosedanje finančne politike ljubljanskega mesta.

Tudi tukaj je bil deželni odbor tisti, ki je s temeljito revizijo izkazal mestni občini ljubljanski največjo dobroto. Kajti ta revizija je šele ustvarila tisto podlago, na kateri je mogoče sanirati ljubljansko mestno gospodarstvo. Tudi ta dobrota deželne uprave proti ljubljanskemu mestu se je na najgrši način obrekovala kot čin sovražnosti, ko je bila v resnici diktirana samo od poštenih zavesti, da je deželna uprava kolikorotoliko soodgovorna tudi za uprave svojih občin.

Ze v občinskem svetu se je naglašalo, da so pogoji, pod katerimi je dobila mestna uprava posojilo od deželne banke, tako ugodni, da v sedanjih razmerah sploh nikjer ni mogoče najti kaj podobnega. Država se zadolžuje, dežele lezejo v dolgove, mestne občine letajo od banke do banke in moledujejo za posojila. Akcijske banke ta žalostni položaj komunalnih uprav izkoriščajo na silovit način; majhen kapitalistični krog se neizmerno bogati na splošne stroške ljudstva. Kakšne bi bile danes razmere na Kranjskem, ako ne bi bila deželna uprava v trdnih rokah in ako ne bi imeli deželne banke, ki je na trgu komunalnega kredita nastopila kot močen regulator? Ako ne bi danes deželni dvorec sredi splošne mizerije stal kot močna in neomajena finančna trdnja-

va, bilo bi nemogoče vse melioracijsko delo v deželi, nemogoče bi bile vse komunalne zgradbe, na tisoče ljudi bi bilo brez zaslužka in kreditni zavodi dežele zahtevam denarnega trga sploh ne bi mogli zadostiti. Tako pa je dalekovidna in modra deželna uprava v splošni gospodarski depresiji ustvarila v naši deželi dobo plodovitega in obče koristnega dela, dobo komunalne podjetnosti na gradbenem polju, katere blagoslov sega do zadnje hribovske vasi. Saj se še nikdar ni toliko gradilo v deželi, kakor zdaj. In to pride posebno v poštev v današnjem času, ko je privatna podjetnost popolnoma zadušana!

In še nekaj! Za rešitev nesrečnih članov Glavnice posojilnice se je ustanovila Kreditna zadruga, katere si pa do določenega termina 1. julija ni mogla zagotoviti potrebne vsote za izplačilo reduciranih upniških zahtev. Zadnji dan je bil že tu, in rešitve od nikoder. Vse mučno delo se je zdelo izgubljeno in strašni polom neizogiben.

Kdo je podal rešilno roko v splošnem potopu? Deželni odbor je prevzel garancijo in pooblastil deželno banko, da izpelje to transakcijo.

In tako deželno upravo si upajo zasramovati oni, ki ravno sami neprenehoma moledujejo za njeno dobroto!

Toliko v premislek vsem onim, ki so nastopili kot nepoklicani kritiki ali so se dali zapeljati od krivih prerokov!

Nov avstrijski knežji rod.

Starejši sin umorjenega prestolonaslednika Frana Ferdinanda in njegove soproge vojvodinje Sofije Hohenberg, kuz Maks Hohenberg, bo ustanovitelj nove avstrijske knežje hiše. Zanimivo je, da je plemiški pridevek »Hohenberg« že v najstarejši dobi najti v rodopisu habsburške vladarske hiše.

Grofica Gertruda Ana Hohenberg je bila namreč prva žena Rudolfa Habsburškega, praočeta Habsburžanov. Od nje izhajajo vsi Rudolfovi potomci, ker je njegov drugi zakon z Agnezo Burgundsko ostal brez otrok.

Rodni grad plemenitih Hohenbergov je stal — kakor tudi hohensaufski in hohenzollernski — na Švabskem. Dvigal se je na strmi gori v bližini nekdanjega svobodnega državnega mesta Rotweila, čegar prebivalci so pa grad že v srednjem veku o priliki nekega spora med mestom in grajskim knezom porušili. Hohenbergške grofe omenja švabska zgodovina že v 10. stoletju. V začetku 12. stoletja je hohenbergški rod, ki je bil v sorodu s Zollernci, zelo slovel; razen rodnega gradu je imel še mesti in graščini Haigerloch in Rottenburg, katerim so se kasneje pridružili še Spaichingen, Schömburg, Binsdorf in druga mesta. Burkhard Hohenbergški je l. 1216. sezidal grad Rottenburg, obdal mesto Ehingen z zidovi in se imenoval »Dei gratia de Hohenberg« (po milosti božji pl. Hohenberg), Gertruda Ana pl. Hohenbergška se je l. 1245. poročila z Rudolфом Habsburškim in postala pramati večine nemških knežjih hiš. Zadnji moški potomec rodovine Hohenbergov je bil 1486. položen k zadnjemu počitku v samostanu Reuthin in po stari viteški navadi so dali z njim v grob ščit in šljem. Grofijo Hohenberg je rodovina že l. 1381. prodala Avstriji. Sin avstrijskega nadvojvode Ferdinanda in Filipine Welser, mejni grof Karol pl. Burgau, je prejel 25. avgusta 1606. od Rudolfa II. poleg mejne grofije Burgau in deželne grofije Nellenburg tudi grofijo Hohenberg kot avstrijski podfevd in s tem naslov grofa Hohenbergškega. Kakor znano, je pokojni prestolonaslednik potoval vedno pod tem imenom, kadar je potoval inkognito. Ta pridevek je potem cesar podelil grofici Sofiji Chotek, ko jo je tik pred poroko s Franom Ferdinandom povzdignil v knežji in kasneje v vojvodski stan.

Novi hohenbergški rod pa ne bo samo po očetu (Fran Ferdinandu) v sorodu s habsburško hišo, marveč tudi po materi vojvodinji Sofiji Hohenbergški, kajti rodovina grofov Chotkov izvira po ženskem rodu tudi iz habsburškega rodu.

V četrtem rodu Rudolfovih potomcev je bil namreč vojvoda Ernst Zelezni (1377—1424), prapravnuk kralja Rudolfa I. in ustanovitelj starejše štajerske veje habsburške hiše, v drugem zakonu oženjen s Cimburgo Mazovijsko in ena hči iz tega zakona, Katarina, se je leta 1446. poročila z mejnim grofom Karlom I. Badenskim (umrl leta 1475.). Direkten potomec te zakonske dvojice v petem rodu, mejni grof Herman Fortunat (umrl leta 1664.), je imel hčer Sidonijo, ki je bila poročena z vojvodom Filipom Kristofom Hohenzollern-Hechingen, ki je umrl leta 1671. Ena njenih vnukinj, princezinja Marija Jožefa (rojena 1728)

se je poročila z grofom Franom Venceslavom Clary-Aldringen (rojen l. 1706), katerega je cesar Jožef II. leta 1767. povzdignil v državni knežji stan. Hči tega knežjega para, Marija Sidonija grofica Clary-Aldringen (rojena 1748, umrla l. 1824.) se je leta 1772. poročila z grofom Rudolfom Chotek Chotkovskim in Wogninškim, tajnim svetnikom in predsednikom dvorne komore (rojen leta 1749., umrl leta 1824.).

Od četrteh sinov te zakonske dvojice, grofov Ivana, Jožefa, Karola in Hermana, izhajajo vsi sedaj živeči člani rodovine Chotek, kakor tudi pokojna vojvodinja Sofija Hohenberg, ki je bila vnukinja grofa Karola Chotek (umrl leta 1868.), ki si je v letih 1826.—1843. kot cesarski namestnik na Češkem pridobil velikih zaslug za kulturni napredek dežele in mesta Prage. Najbrže je cesar pokojni Fran Ferdinandovi sprogi ravno z ozirom na to rodopisno zvezo podelil pridevek »Hohenberg«.

Koroške novice.

k Korošci — na Brezje dne 19. in 20. t. m. I Pri ljubljenskem Marijinem svetišču na Brezjah se bodo v nedeljo, dne 19., in ponedeljek, dne 20. julija t. l. zbrali zdržniki in zmerniki alkoholnih pijač k velikemu abstinenčnemu taboru, taboru »Svete vojske«. Brezje so Korošcem že od nekdanj draga in ljubljena božja pot. Zlasti še, ker vsled žalnega dogodka v vladarski hiši izostane nameravani »koroški dan« v Ljubljani ter s tem zvezani polet udeležencev brezjiške Matere božje, naj vsi tisti, ki so se že za to pot odločili, porabijo le-to priliko, da izpolnijo dano obljubo. S potrebnim združimo koristno in prijetno! Kdo dvomi o potrebi, da se omeji po Koroški ravno grdo žganjevitje? In zato vabimo tembolj, da si izbrani iz vseh krajev tam dobijo pravo sliko o bistvu in količini treznostnega gibanja na slovanskem jugu — udeležili se bodo namreč tega tabora tudi bratje Hrvatje, kakor lani katoliškega shoda v Ljubljani. — Vse krajevne ljudske voditelje nujno prosimo, da to vabilo čimprej razglasite vsem našim ljudem ter pošljete iz vseh krajev zastopstva na Brezje. Obenem bo tudi ob ugodni uri (ki jo še naznanim) občni zbor koroške deželne osrednje »Svete vojske«. Pričetek tabora je v nedeljo, 19. julija, popoldne ob treh ter zborujemo do večera; zvečer obhod z lučicami in neprisljuna zabava z godbo (seveda brez plesa!). V ponedeljek, dne 20. julija, zjutraj cerkvena opravila, nato še posamna zborovanja; zvečer pa je lahko vsakdo že doma. Poučno in fletno bo, vse obenem, zato pa pridite v mnogem številu! — »Sveta vojska« za Koroško, Celovec, »Mohorjev dom«.

ITALIJANSKO VOHUNSTVO V DALMACIJI.

Zaradi vohunstva v prilog Italiji so bili aretirani trije Italijani — renjiki, nameščeni kot uradniki v šibenski karbidni tovarni, ki je last neke rimske delniške družbe. Sodna komisija, kateri je bil pridružen tudi nek stotnik-avditor z Dunaja, je najprej izvršila hišne preiskave pri vseh v Šibeniku bivajočih renjiki. Komisija je našla pri tem mnogo obtežilnega materiala. Pri preiskavi v tovarniških uradih so našli natančno izgotovljen načrt šibeniškega pristana in opise vse okolice. Ravnatelj tovarne je takoj pobegnil, a je bil na Reki aretirán. O imenih in podrobnostih varujejo oblasti strogo molčečnost. — K šibeniški vohunski aferi pripominja »Piccolo«, da je bil zaradi vohunstva pred meseci izročen tukajšnjemu deželnemu sodišču neki Fontana, čegar vohunsko delovanje spravljajo v zvezo s šibeniško vohunsko afero.

ITALIJANSKI KAPITAL V SRBIJI.

Listi poročajo, da se je večja skupina italijanskih finančnikov odločila ustanoviti v Srbiji posebno italijansko banko, ki bo predvsem financirala razna javna dela in podjetja v deželi.

VPRAŠANJE STAROSLOVANSKE LITURGIJE V SRBIJI.

»Fremdenblatt« oficielno poroča: Z ozirom na časniške vesti, da je Sv. Oče dovolil Srbiji v dodatku h konkordatu staroslovansko liturgijo, izve mo, da si je Sv. Oče pridržal podeliti privilegij glagolice kot čisto lokalni privilegij posameznim župnijam, kjer so za to dani etnografski pogoji. — »Samouprava« glasilo srbske vlade, pa poroča v uvodnem članku: V tej zadevi so se izmenjale med srbsko vlado in Sveto Stolico note, ki imajo veljavo pogodbe in glasom katerih se uvede glagolska služba božja tam, kjer prebivalstvo to želi. Srbska vlada bo to

uslugo Svete Stolice s tem poplačala, da bo čimprej otvorila katoliško sementišče. S to zadevo se je razmerje med Srbijo in Sveto Stolicco le-še bolj poglobilo.

FRANCOZI SE ZAVZEMAJO ZA SRBIJO. — »ŽALOSTNI« LAHI.

Bivši minister za zunanje zadeve Pichon se havi v »Monde Illustré« s položajem, nastalim vsled sarajevskega zločina, in se povzpenja do trditve, da ni »niti najmanjšega motiva obdolževati Srbijo moralne sokrivde.« — V laški »Stampi« piše poslanec Cirmeni, prijatelj di San Giulianov, da more Italija po smrti Franc Ferdinandovi »gledati z večjim mirom v bodočnost«.

Ruski belgrajski poslanik nenadoma umrl.

Belgrad. Avstrijski uradni brzojav poroča: Sinoči ob 9. uri zvečer je obiskal ruski poslanik v Belgradu Hartwig avstrijskega poslanika Giesla, ki se je včeraj pripeljal z Dunaja v Belgrad. Med prijateljskim razgovorom obih poslanikov je postalo Hartwigo nenadoma tako slabo, da je čez nekaj minut umrl, časi so bili takoj pozvani na pomoč trije zdravniki. Hartwigo truplo so takoj nato prepeljali v rusko poslaništvo.

Med razgovorom je sedel poslanik Hartwig na kanapeju, poslanik Giesl pa v fotelju. Nenadoma se je prijel Hartwig z eno roko za srce, z drugo za glavo, trenutek nato pa je zdrsnil s kanapeja na tla. Giesl je priskočil k njemu in ga dvignil na kanape. Prihitele služabniki so ga skušali oživeti, a bila je vsaka pomoč zaman. Došli zdravniki so mogli le konstatirati, da je umrl, zadet od srčne kapi. V avstrijsko poslaništvo je prihitele tudi Hartwigova hči, a je našla svojega očeta že mrtvega. Srbski listi prinašajo obširna poročila o Hartwigovem delovanju za srbstvo in slovanstvo. Ko se je razvedela po Belgradu Hartwigova smrt, so takoj odpovedali gledališke predstave in javne prireditve. Truplo poslanika Hartwiga bodo prepeljali v Peterburg in se bo vršil pogreb z vsemi slovesnostmi.

Pokojni Hartwig je bile eden najspodobnejših diplomatov Rusije in eden najpremetnejših diplomatov v Evropi sploh. Bil je velik prijatelj Srbije in zagovornik njenih teženj. Rusijo je zastopal v Belgradu že za časa aneksijske krize. Pašić je svojo politiko uravnaval vselej po naročilih Hartwigovih. Da se je Srbija po prvi in zlasti po 2. balk. vojni tako povečala in da je Rusija začela protežirati Srbijo celo proti Bulgariji, nekdanjemu ljubljencu Rusije, je v veliki meri pokojnikova zasluga. Hartwig je bil seveda največji naprotnik naše monarhije in v tem oziru so o njem krožile najrazličnejše pripovedke, o katerih se ne ve, ali so vse resnične. Na vsak način je bila pokojnikova skrb obrnjena v prvi vrsti na to, da je korake in namere naše diplomacije izpodbijal, kjer je le mogel. Kljub temu je bil sila previden. S Hartwigovo smrtjo izgubi Ruja enega svojih najboljših diplomatov. Srbija svojega najzvestejšega prijatelja, Avstrija pa jako opasnega nasprotnika.

Po umoru prestolonaslednika.

Srbska predrznost, srbska propaganda in njeni pospeševalci.

Srbsko časopisje v Belgradu nesramno napada monarhijo in zlasti bosensko deželno upravo. Konstatiramo, da slavi srbsko časopisje sarajevske morilce kot mučenike — proti temu slovensko liberalno časopisje niti z besedico ne reagira — in da besni, ker je prebivalstvo v Bosni, Hercegovini, Hrvatski, Dalmaciji in drugod tako spontano reagiralo na umor prestolonaslednika, ki je bil naročen iz Belgrada. Nadejali so se, da bo imel umor za posledico splošno vstajo v Bosni, in da bo »srbska Bosna« odobravalala zločin belgrajskih plačancev. Dogodilo pa se je medtem ravno obratno, kajti Bosna še nikdar ni tako glasno in jasno pokazala svojega patriotizma in svoje vdanosti napram monarhiji, kakor ravno v tem slučaju, čeprav je protipostavne izgrede seveda obsoditi in obžalovati. A to neizmerno boli srbske povzročitelje tega atentata in liferante kragujevskih bomb. Mislili so, da je Bosna popolnoma pripravljena za vstajo in da komaj čaka prihoda belgrajskih »maščevalcev«, da jo »rešijo« izpod »avstrijskega jarma«. Toda Bosna je planila proti morilcem in njihovim somišljenikom in s tem uničila velesrbom njihove sigurne nade. Od-

tod jeza srbskega tiska in ogročenje slovenskih belgrajskih romarjev.

Tako se jim bodo izjalovili tudi računi na Slovenskem! Da to tudi že čutijo, priča besnenje liberalnih listov. To vpitje pa nam resnice ne bo prikri- lo in ne bo nas uspavalo, da bi do zadnjega ne šli v boj proti srbski propa- gandi, ki je izplela svoje mreže iz Belgrada. Tisti, ki so okuženi s to propa- gando, morejo pisariti tako kot pi- sarijo sedaj slovenski liberalni listi. Vsaka njihova beseda zveni v prilog Srbiji in njenim emisarjem. Zavijajo stvar na vse strani — dejstvo pa pri tem ostane, da je srbska vlada že leta in leta mirno zrla veleizdajniško gi- banje med avstrijskimi Srbi, da ni našla niti besedice graje za nečuvne psovke in razžaljenja, ki so mesece in mesece bile čitati v srbskih časopisih. Pred očmi srbske vlade eksistira »Narodna Obrana«, ki ima za udejstitev velesrbske misli razne odseke, med njimi tudi »komitadžijski«, kateremu je padel kot žrtev naš prestolonaslednik. Pravi morilci so pravoslavni Srbi — tisti, ki so jih najeli, so tudi pravoslavni Srbi. To stoji. Če je med po- znejše aretiranimi kak katolik, to ka- kor bi »Narod« rad, velesrbske propa- gande nikakor ne zmanjšuje, ampak jo povečava, in mora tembolj povečavati tudi naš odpor proti njej! To je zna- menje, da je tista hinavska nacionali- stiška organizacija, ki ima za svojim »jedinostvom« velesrbsko propagando, dobila že svoje žrtve. Ob tej velesrbski organizaciji je pač žalostno, da se do- be slovenski liberalni listi, ki dajo lek- cije Hrvatom in Slovencev, naj ne ti- rajo Srbe v ekskluzivno politiko, ki so srbske razmere proučevali na izvoru, nočejo nakrat zapaziti prav nobene velesrbske propagande in psujejo tiste, ki se tej propagandi odločno upirajo.

Stoji, kar piše sarajevski »Hrvat- ski Dnevnik«: »Nacionalistična struja, propagirana v subvencioniranih revo- lucionarnih listih, našla je močen od- mev v enem delu Hrvatov in Sloven- cev (Zagreško »Narodno Jedinostvo« je o nedeljski manifestaciji S. L. S. v Ljubljani pisalo, da na shodu ni bilo nič kmetov, ampak skoro sami duhov- niki!) Orožje, s katerim se je borilo srbstvo s pomočjo naših oblasti na za- padu, se je izkazalo za jačje, upošte- vanja vrednejše, a uspehi so bili večji, nego oni, ki so jih dosegle srbske če- taške bombe v Macedoniji. Obširno je to tajno delo podpirala tudi oficielna Srbija. Izzivajoča monarhijo, da se je še v pravem zadnjem času potegnila nazaj, naprtila je naši državi milijarde stroškov. Od vseh konkretnih oblik za »osvojevalne misli«, je umor prestolo- naslednika Fran Ferdinanda in njego- ve soproge najnovejša, najkonkretnej- ša oblika. Poračunani, premišljeni in dobro izvedeni ta strašni udarec je jas- sen znak jakosti tega gibanja. Mračna so pota, po katerih koraka tok pre- iskave v Sarajevu. Tuje časopisje pri- naša z veliko sigurnostjo vesti o po- vzročiteljih te zarote. Govori se o uradnih osebah; o družtvih, o razšir- jenih zarotah tu in v inozemstvu. Vse te vesti se uradno — ne dementirajo. Pustimo preiskavo na strani. Motreči dogodek kritično, pridemo do prepri- čanja, da je ta strašni čin začetek no- ve etape v borbi srbstva na zapadu za »osvojevalno misel«. To strašno umor- stvo ni samo čin Principa, Čabrinovi- ča in tovarišev. To je čin velesrbsva s te in one strani Drina. Izjeme potrju- jejo pravilo! To je delo vseh onih, ki so to rastlino vsadili na naša tla, ob- sipali jo s toploto milosti in mirno gle- dali, kako »krasno uspeva«. To je dej- stvo, pa četudi ves svet zagrmí: de- nunciacija! To je tako jaka istina, ka- kor je dvakrat dve štiri! Naj danes državni pravdniki izdajo na jugu mo- narhije, da smejo Srbi brez kazni reči, kar mislijo — in potem bodo čuli še hujše stvari. Najjasnejše se to čita v srbskem časopisju. Ne v »Samoupra- vi«, ker ona ni glas narodnega mišlje- nja. V listih, ki jih čita masa, ki so istovetni z njihovim pisanjem, se gro- madijo še »večje« stvari; preti se in grozi. Dan na dan se širijo pri nas ve- sti, da se nahajajo bombe pri vseh ka- tegorijah srbskega življa...«

Proti tem velesrbskim izbruhom naj bi se po mnenju slovenskega libe- ralnega časopisja moral še izbrati po- sebno fin takt, ko vendar za poštenega Avstrija ne bi smela biti dovolj ostrá nobena beseda, ki bi to početje, ki je umorilo avstrijskega prestolonasledni- ga in njegovo soprogo, obsodila.

Zato je pa tudi ničeva tolažba, ki jo daje tej propagandi »Slovenski Na- rod«, ki pravi, da bi se kdo v naši stranki ne strinjal s stališčem, kate- rega je poudarjal dr. Šusteršič na ne- deljskem shodu. Kdor je pristaš naše stranke, se s tem stališčem strinja — naša stranka ni tista zmes. kakršno

predstavlja liberalna stranka, v kateri najdejo zatočišče elementi, ki se zbi- rajo okoli Marjanovičevega »Narodne- ga Jedinstva« in ki je zadnji čas ope- tovano dovolj jasno pokazala, kako jo obvladajo in nanjo vplivajo ti elementi, katerih potovalni cilji so bili vedno Belgrad. Le natočite tem elementom in tistim, ki so jih najeli, čistega vina: **Pri nas na Slovenskem bo plapolala stara slovenska zastava, ki jo ima razvito Slovenska Ljudska Stranka, za- stava zvestobe do države — zastava, ki ima napisano proti ideji velesrbsva dovolj močno protiidejo: združenje Hrvatov in Slovencev pod habsburškim žezlom!** Ta ideja se bo zmagovito bo- rila proti ideji velesrbsva. Če pa vi hočete onesrečiti s svojo agitacijo sebe — onesrečite se, našega naroda vam ne pustimo, da bi ga zavodili in one- srečili!

Bomba v najvišjem srbskem cerkve- nem zavodu.

Celo Sarajevo je polno srbskih bomb. Sedaj so našli skrito bombo tu- di v »Velikem upravnem in prosvjet- nem svjetu«, najvišji instituciji v srbski cerkveni avtonomiji. Skrivališče te bombe je povedal v Zemunu aretirani Popovič. Torej celo cerkveni srbski za- vodi služijo za gnezdo zarotnikov. Prostori »Velikega upravnega in pro- svjetnega savjeta« v Sarajevu in srbskega podpornega društva »Prosvjete« v Sarajevu so sodnijsko zapečateni.

Aretirana je cela vrsta srbskih po- pov.

Srbski bombni arzenal.

V Sarajevu so v Magjini ulici našli pri nekem Nikolaju Cerovini, ki je skladiščnik v deželni tiskarni, celo skladi- šče orožja. Pri hišni preiskavi so za- plenili razen puške dvocevke, za katero je imel orožni list, 1 browning, 1 revol- ver, 2 škatlji patron za revolver, 4½ kg smodnika, 1 bokser, kakor tudi snov za polnjenje bomb. Cerovino, ki ima dva sinova, od katerih je eden stavec, drugi dijak, so zaprli.

Šrapnel pri vojnem dobavitelju.

Pri Srbu Jovičiču, ki je v Sarajevu streljal na demonstrante, so našli po- poln šrapnel. Ne ve se, odkod je dobil šrapnel, vendar pa je značilno, da je ta Srb avstrijski vojni liferant.

Princip se smatra za narodnega junaka.

Neki častnik je obiskal morilca Principa v ječi. Sedel je ravno pri čaši mleka. Vzravnal se je kvišku, zavzel teatralno pozo in rekel: »Jaz nisem na- vaden morilec, ampak srbski narodni junak!«

Iz Sarajeva pa poročajo, da ko je srbski konzistorialec Jankovič govoril srbskimi popom o umoru, neki pop za- klical: »Svi atentatori so naši ljudi, i mi moramo biti zadovoljni, što so se takovi ljudi medju nama našli!«

O atentatu samem.

Sarajevski preiskovalni sodnik je izdal zaporno povelje proti mohame- dancu Mehemedu Bagiču, mizarskemu pomočniku, ker se je napada udeležil. Dne 10. t. m. so zaprli v Mostarju dvor- nega fotografa Marianoviča, ki je osumljen, da je dal Bagiču denar, s ka- terim je v Črnogoro pobegnil. Iz Sara- jeva se poroča, da bo preiskava kmalu zaključena in da se že danes lahko trdi, da je vse niti zarote odkrila. 18 osebam, ki so bile v zvezi z atentatom zaprte, so dokazali krivdo ali sokrivdo pri zločinu; 9 jih je zato zaprtih, ker so se naravnost napada udeležili, de- seti direktni napadalec Basič je najbr- že v Črnogoro pobegnil. Prvotno so, ka- kor je dognala preiskava, zarotniki na- meravali prestolonaslednika usmrtiti v Mostarju, a so svoj načrt opustili, ker je bila v načrtu le enourna prestolona- slednikova vožnja skozi mesto. Napad so nato poizkusili izvesti med vajami v Tarčinu, a radi strogih naredb je bi- lo to nemogoče. Ugodno priliko, da iz- vedejo napad, so mislili dobiti v Iliidžu po dvornem obeđu zvečer pred na- padom, a načrta niso mogli izvesti, vsled česar so sklenili, da izvedejo na- pad v nedeljo, ko se bo prestolonasled- nik vozil po Sarajevu. Poleg tistih, ki so se napada udeležili in ki so vedeli zanj, so še ljudje, ki so pomagali po atentatu nekaterim zarotnikom pri be- gu in so pomagali skriti bombe, od ka- terih so zdaj tudi zadnje, šesto, našli. Vsi ti bodo soobtoženi. Radi atentata bo sedelo 18 do 20 oseb na zatožni klopi. Iz Sarajeva se nadalje poroča, da so na srednjih šolah izsledili razne re- volucionarne zveze.

Napake vojaških oblasti ob sarajev- skem zločinu.

Dozdaj se je vedno trdilo, da so le civilne oblasti zagrešile sarajevski umor, ker je bila policija nesposobna ali pa preslaba, da bi bila umor prepre- čila. A velika krivda zadene tudi voja-

ško oblast, ker na dan napada ni bilo v Sarajevu skoraj nič vojakov. V so- boto dne 27. junjija ob 10. uri dopoldne so odtrabili v Tarčinu vaje. Iz Tarčina do Sarajeva je 32 km (osemurni ko- modni marš). Nekaj bataljonov bi bilo čisto lahko prišlo peš ali po železnici v Sarajevo. Na izgovor, da so čete ob naj- neugodnejših razmerah med dežjem in snegom taborile 2 do 5 dni in da so morale zato počivati, se lahko odvrne, da je bila sarajevska garnizija deloma le dva dni zunaj in da je del artiljerije došel že v soboto zvečer v Sarajevo. Danzerjeva »Armee Zeitung« piše: Vo- jaštvo je čutilo, kakor di je hočejo izlo- čiti od splošnega slavlja. Na vežbališču je le malo vojakov bilo tako srečnih, da so videli prestolonaslednika. Vsak bi bil rad marširal še celo soboto, da bi bil v nedeljo navzoč ob vходу v Sara- jevo. Kdo je povzročil, da na kritično nedeljo niso smeli vojaki čez Iliidže, ne vemo, to pa stoji, da bi lov na plemen- to divjačino ne bil tako izpadel, kakor je, če bi bili vojaki navzoči. Oblasti so znale, da se nekaj proti prestolonasled- niku pripravljalo. Če že niso prej prijeli napadalcev, bi bili morali ob vходу v Sarajevo pozornost podvojiti. Devet- kratni modrijan po dejanju biti, je si- cer lahko, a naravni čut je vsakemu med nami rekel: Ob obisku generalne- ga inspektorja morajo biti vojaki nav- zoči. Vojakom se ne more nikake krivda pripisavati, ker so jih umetno odstranjali. Šele mrvega generalisima je smel vojak pozdraviti. Na celi poti, ki je bila že prejšnji dan natančno do- ločena, so stali komaj na 200 korakov policisti, število detektivov ni znano. Orožnikov in vojakov v celem mestu ni bilo. Vsi, ki smo se nahajali v Sara- jevu, smo imeli občutek, da je prišel prestolonaslednik v jamo morilcev. Po atentatu je bilo seveda mogoče, da so 2 brigadi deloma z maršem, deloma po železnici, spravili v Sarajevo. List ima prav. Četudi ceremonijska knjižica o španski etiketi ne predpisuje, kako da naj se najvišje osebe ob obiskih mest čuvajo, je pa v dobi anarhistov in ni- hilistov prešlo varnostnim organom že v kri in v meso, da skrbe za varnost v najširši meri. Vojaški častni in varno- stni špalir in policijske pa orožniške patrulje bi bile zadoščale, da bi bili mladi zločinci svoj napad opustili, ka- kor so ga opustili v Iliidžu in na vežba- lišču. Smrt prestolonaslednika in voj- vodinje Hohenberg bi se bila morebiti preprečila, da niso sarajevske oblasti bile tako lahkomišljene. Tako se iz Sa- rajeva poroča: Glede na očitke o zane- marjanju politične službe v Sarajevu se s kompetentne strani naglašajo: Oči- tek, da je sekčni načelnik dr. Zurunič glavni krivec zamud (ki se torej pri- znavajo) bosanske policijske uprave, je absolutno neresničen in neupravi- čen. Dr. Zurunič je v kratkem času, od- kar vodi upravni aparat, dosegel več uspehov in značilno je, da ga je zato ravno srbsko opozicionalno časopisje vehementno napadalo. Osebito orožni- štvu (ki ga ob napadu v Sarajevu ni bilo) in razvoju orožništva je posvetil popolno pozornost in je hotel izvesti že dolgo časa nameravano izpremembo policijske uprave takoj, ko bo rešen sa- rajevski občinski statut. (Nepopolnost sarajevske policije se torej pripozna, tembolj bi bili morali ob prestolona- slednikovem prihodu skrbeti za var- nostno službo in orožnike in vojake pritegniti.)

Nečuvna malomarnost sarajevske policije.

Morilec prestolonaslednika Frana Ferdinanda, Gavriilo Princip, je bil že enkrat zapleten v neki atentat. Ko je leta 1910, tudi na Vidov dan srbska ro- ka Bogdana Žerajiča potzkušala aten- tat na poglavarja Bosne pl. Varešanina, so niti preiskave vodile do Principa. Radi tega je bil Princip leta 1910. are- tiran in izgnan iz Sarajeva. In sedaj se je mirno vrnil v Sarajevo ter se ko- modno izprehajal po sarajevskih uli- cah, kakor bi se ondi nikdar nič z njim ne bilo zgodilo. Človek se čudom čudi, da je bila sarajevska policija tako sle- pa. Te dni je grof Sternberg priobčil oster članek, ki se peča z nečuvno po- vršnimi varnostnimi odredbami v Sa- rajevu ob prihodu nadvojvode Franc Ferdinanda. Vsega skupaj je došlo v Sarajevo le pet tujih detektivov. Še pri septemskih dogodkih v Ljubljani so nam z Dunaja poslali več detektivov

Preiskave in aretacije.

Na Dunaju so glede na v stanova- njih jugoslovanskih dijakov v Beroli- nu nabrano gradivo zopet obnovili pre- iskavo pri jugoslovanskih dijakih. Vo- ditelja slovenskih liberalnih dijakov na Dunaju stud. phii. Jožefa Kozaka so zaprli. Kakor se z Dunaja poroča, se tudi v Ljubljani preiskava nada- ljuje.

Zakaj je bil aretiran Jožef Kozak.

Korespondenčni urad poroča, da Jožef Kozak ni bil aretiran na podlagi pri hišnih preiskavah v Berlinu najdenega gradiva, marveč so ga aretirali na zahtevo ljubljanskih oblasti, ki vodijo preiskavo proti ljubljanski organizaciji srednješolcev, katera zadeva pa ni v zvezi z atentatom v Sarajevu.

Nesramnost srbskih uradnikov.

Ko so nekateri častniki pustili po atentatu pred sarajevskim preiskovalnim sodnikom zapisati svoje vtise v zapisnik, je bil kot zapisnikar navzoč neki srbski uradnik. Ta se je častnikom med izpovedanjem tako izzivalno smejal, da je neki častnik izjavil, da bo uradnika oplazil s sabljo preko glave, ako ne bo spremenil svojega obnašanja. Neki častnik, ki je bil pri tem navzoč, je izjavil, da je dobil vtis, kakor bi bili vsi uradniki nekako domenjeni med seboj.

Pri sarajevskih nemirih plenili Srbi.

Dognano je, da so pri sarajevskih nemirih za demonstrirajočimi Hrvati hodili Srbi in Srbinje iz revnih slojev in plenili. To bo ob tej konstataciji zopet žalostno naše liberalno časopisje, kateremu je edino Srb vzor popolnosti.

Glas iz Nemčije.

»Kö'nische Zeitung«, ki velja za oficijozno glasilo, objavlja pod napisom »Nachwehen Sarajevos« dopis iz Berlina, v katerem izvaja glede na avstro-ogrsko zahtevo nasproti Srbiji: Evropska politična kultura je danes dvignila na Dunaju svoj glas. Nikdar še niso bili v Nemčiji o važnosti zgodovinske naloge Avstro-Ogrske bolj prepričani, kot zdaj, in nikdar niso bili tako složni v misli, da stoji Nemčija neomajno za svojim zaveznikom.

Protisrbske demonstracije.

Iz Zadra se poroča: V celi Dalmaciji se nadaljuje protisrbske demonstracije, ki jih vodijo pravaši. V Ombli pri Dubrovniku so raztrgali demonstranti srbsko zastavo, ki je visela na nekem kopalšču, nato so demonstrirali in zažgali hišo Srbu Perkoviču. V Sinju, Staremgradu in v Tvan so bile tudi protisrbske demonstracije in so srbske zastave sežigali. V Metkoviču so odstranili srbske napise. V srbskih vaseh strazi pravoslavne cerkve oboroženi srbski popje in srbski kmetje.

Političen položaj v Bosni po napadu.

Grof Tisza je o posledicah sarajevskega atentata nasproti poslancem izjavil: Glede na presojo političnih posledic sarajevskega dogodka se mora postopati z največjo previdnostjo. Čustva ne smejo v politiki odločevati. Izogibati se moramo reakcije in iluzij. Samozavestna bodi nadaljnja naša pot, skrbnejši moramo biti s svojo politiko kot dozdaj. — Ugotovljeno je dejstvo, da so bili dva dni predno je odpotoval prestolonaslednik v Sarajevo, vsi kompetentni faktorji o potovanju obveščeni, izvzemski skupnega finančnega ministra. Zasebno se iz Sarajeva poroča, da se je vršila pri Potioreku zaupna konferenca, ki sta se jo udeležila namestnik deželnega načelnika dr. Mandič, za srbsko stranko pa dr. Jojkič, ki je v imenu Dimovičeve stranke izjavil, da Srbi vsled zadnjih dogodkov vladne politike ne morejo podpirati in da zahtevajo, naj se zasedanje sabora zaključi. To so tudi Hrvati in mohamedanci zahtevali. Ko je Potiorek vprašal dr. Jojkiča, če bi pričela Dimovičeva stranka opozicijo, če se sabor skliče, je dr. Jojkič vprašan odločno pritrdil. — »Jstina«, glasilo srbske narodne stranke, piše: »Direktna posledica zadnjih dogodkov je, da naš sabor ne funkcionira in da se je agrarno vprašanje zato za negotovo dobo odgodilo. Med Srbi na eni in med mohamedanci in Hrvati na drugi strani se je ustvarila velika vrzel. Skupni finančni minister si je stavil nalogo, da hoče le z vsemi tremi veroizpovedanji skupno sodelovati, katero načelo odobrava tudi vladar. Ali so zadnje katastrofe to načelo prevrnile? Upamo in zaupamo, da se to ni zgodilo. Če bodo pa to poizkusili, se bodo prepričali, da se brez Srbov ne more delati, še manj pa proti njim.«

Zaključitev bosansko-hercegovskega sabora.

Zasedanje bosansko-hercegovskega sabora je bilo včeraj zaključeno. Tisti mohamedanski in hrvaški poslanci, ki so se v Sarajevu nahajali, so v konferenci sklepali, kakšno stališče naj zavzemajo nasproti tistim srbskim poslancem, ki pripadajo delavni večini kakor tudi nasproti Bilinskemu, o katerem sodijo, da je bil Srbom preveč naklonjen. Tudi srbska Drinovičeva skupina je konferirala in izjavila, da hoče naprej v saboru delovati, da ostanejo Srbi zvesti in udanecesarški hiši

in da odločno obsojajo vsako prekucljsko stremljenje ter sarajevski napad. Dunajski merodajni krogi izjavljajo, da se zaključitev zasedanja ne sme smatrati kot začetek konca parlamentarizma v Bosni. Sabor se je radi razburjenja v vseh slojih bosansko-hercegovskega prebivalstva zaključil, da ne bo prilike za razburljive razprave in ker se te dni prične 5 tednov trajajoči muslimanski post. Najbrže se skliče sabor zopet v drugi polovici avgusta, da reši proračun.

Izjava srbske vlade.

Zasebno se poroča iz Belgrada: Vlada je odposlala svojim zastopnikom v inozemstvu cirkularno noto z naročilom, da naj jo izročijo vladam, pri katerih so akreditirani. Nota izjavlja, da tako oficijelni kakor neoficijelni Srbi sarajevski atentat najodločnejše obsojajo, a da smatrajo za svojo dolžnost, da podajo istočasno sledečo izjavo: Srbska vlada ne trpi na svojem ozemlju koncentracije anarhističnih elementov in jo tudi ne bo trpela. Postava proti anarhistom je že izdelana in bo že letos uveljavljena; poleg tega se vse ukrene, da se bodo držali v mejah drugi eksaltirani elementi v Srbiji.

Nastop trojnega sporazuma v Belgradu.

»Neues Wiener Tagblatt« poroča s poučene strani, da se potrjuje, da podvzame trojni sporazum v Belgradu prijateljski korak in priporoči odredbe proti anarhističnim elementom. Sodijo se, da bodo tudi svetovali, da naj Srbija ukrene vse potrebno v pomirjenje Avstro-Ogrske. — Isti »Neues Wiener Tagblatt« pa poroča iz Londona, da o taki demarši ni nič znano, tudi pariški kompetentni krogi izjavljajo, da jim o demarši v Belgradu ni nič znanega, a da je mogoče, da so v Parizu dali Srbiji diskretne nasvete. — Kar se je z demaršo nameravalo, je itak Pašič že s svojo cirkularno noto naznanil.

Grof Berchtold zahteva razpust »Narodne Obrane«?

»Corriere della sera« poroča iz Rima: Tukajšnji politični krogi so z veliko pazljivostjo zasledovali položaj med Avstrijo in Srbijo in polemični ton časopisja obeh dežel. Pričakujejo, da bo grof Berchtold zahteval od belgrajske vlade ničmanj kakor razpust društva »Narodna Obrana« in iredentističnih srbskih društev.

Novi prestolonaslednik nadvojvoda Karol Fran Jožef

se je kmalu po svoji poroki mudil z nadvojvodinjo Cito tudi v Gorici, kjer je bil večkrat v stolnici pri sv. opraviilih in tudi na Kostonjevi v Marijinem svetišču.

Za spomenik prestolonasledniku Franu Ferdinandu

v Sarajevu je zbranih že nad 10.000 K.

STURGHKOVO STALIŠČE OMAJANO? BECK BODOČI MOŽ?

Glasilo čeških radikalcev poroča, da je Sturghkovo stališče omajano in da je bodoči mož Beck. Nemški listi poročajo ob tej priliki, da nemški poslanci niso naklonjeni Becku, ker je poizkušal biti tudi Čehom in Jugoslovanom prijazen. Obenem pa pišejo tudi nemški listi, da nimajo posebno radi Sturghka. Grof Sturghk se, kakor poročajo »Narodni Listy«, poda bodoči teden na počitnice na deželo v Nižji Avstriji. Na Dunaj se bo vsak teden dvakrat pripeljal.

GROF TISZA NASLEDNIK BERCHTOLDOV.

V ogrski vladni stranki trde, da dejansko prevzame Tisza zunanje ministristvo koncem avgusta, a da to še taji.

ALBANIJA.**Korico zavzeli Epiroti.**

Naš korespondenčni urad poroča iz Drača, da so Epiroti, ki so marširali iz Starova, zavzeli Korico. Del posadke je prestopil k Epirotom, drugi del z nizozemskimi častniki in z dvema strojnim puškama, se je umaknil. Epiroti prodirajo v smeri Korica—Tepeleni. Tepeleni so Epiroti že tudi zavzeli. Zasebno se poroča: Epirotom je poveljeval kapitan Vartas, ki je v imenu avtonomne epirotske vlade zavzel Korico in pozval Koričane, naj izročijo orožje. Neki epirotski oddelek je brez boja zasedel Mošopolis. »Agenzia Stefani« poroča, da so Epiroti zasedli dne 9. t. m. tudi Berat in da je v njih oblasti vse ozemlje, ki so je svojčas Grki po določilih londonske konference zapustili. »Agenzia Stefani« poroča, da je v boju za Korico padlo veliko Albancev, ki so se po boju umikali proti Valoni.

Nezdržljiv položaj v Draču — Tudi v skadrski okolici se pripravlja revolucija.

Posebni poročevalec nemškega dnevnika v Draču je brezčisto brzojavil s krova nemške križarice »Breslau« v Berlin: V Draču se vsak dan ponavljajo nemiri. Dne 10. t. m. je zopet pet orožnikov s polno opravo in s konji pobegnilo. Kneginja odpotuje z otroci danes (10. t. m.) ali jutri (11. t. m.) v Nemčijo, ne v Rumunijo. V Skadru se pripravlja revolucija. Po rimskih, iz Drača došlih poročilih, nameravajo severni Albanci preselitev knežev rezidence iz Drača v Skader preprečiti z vstajo. Kneginja odpotuje z otroci te dni v neke evropske toplice. V Draču ostane le knez, dokler ne izgine vsako upanje, da svojo izgubljeno avtoriteto zopet pridobi.

RUMUNIJA SE POPOLNOMA PRIDRUŽILA RUSIJI?

»Novo Vreme« objavlja iz Bukarešta intervju z min. predsednikom Bratianom, z bivšim rumunskim zunanjim ministrom Marghilomanom, s sedanjim rumunskim zunanjim ministrom Korumbarem in z bivšim zunanjim ministrom Take Jonescom, ki so vsi soglasno izjavili, da je Rumunija prekinila vsako tesnejšo zvezo z Avstro-Ogrsko in se odločila, da bo definitivno z Rusijo skupno postopala. Rumunija je volila končno in nepreklicno. — Obroč, ki obkoljuje sedaj našo monarhijo, tvorijo, če je to res, Rusi, Rumuni, Srbi in Črnogorci.

PROTESTANŠKI ULSTER PRED VSTAJO.

Iz Belfasta se poroča: Prvič je dne 10. t. m. zborovala ulsterska vlada. Sprejet je bil predlog, ki prepušča Carsonu, da odloči, kdaj naj se podvzame odločen korak in izjavlja, da so pristovoljci za mobilizacijo vsak trenutek pripravljeni. Carson je govoril jako resno. Naglašal je, da zavzema vlada za Ulsterčane nezadovoljno stališče in da je za zveste Ulsterčane (protestante, ki so, kakor znano, najhujši nasprotniki samoupravne Irske) nastopil trenutek, da izpremene svoje besede v dejanja. Ulster se je trudil, da se mir ohrani, a miru, da bi se Ulsterčani podvrgli, Ulster ne sprejme.

Dnevne novice.

+ **Zasačeni!** Naših liberalcev ni na nedeljskem shodu nihče imenoval, kljub temu se čutijo — zadete po neusmiljenih udarcih, ki so padali na moralne sokrivce sarajevskih morilcev. Sedaj besnijo in tulijo — in s tem priznavajo jasno svojo krivdo. Stik našega svobodomiseltva z velesrbsko propagando je notoričen. Saj statut te hudodelske zarote izrečno določa, da v slovenskih deželah podpira svobodomiseltce zoper »avstrijske klerikalce«. Slovensko liberalstvo je Velesrbom simpatično, ker vidi v njem sebi sorodno smer zoper Avstrijo. Slovenski liberalci so zasačeni, sedaj jih vsakdo pozna. Kdor se od sedaj naprej še z njimi družijo, je deležen njihovega početja. Proč ž njimi!

+ **Jugoslovanska Omladina** je izdala manifest, ki je pravcati izgled predrznosti in nesramnosti. V tem manifestu daje Omladina iz Belgrada povodom bestijalnega Sarajevskega umora nauke Avstriji — ne obsoja pa niti z besedico podlega hudodelstva, marveč se točno bere mej vrticami odobravanja tega živinskega dejanja. In ta »Omladina« razteza svojo organizacijo tudi v naše kraje, v njenem duhu se organizira del naše srednješolske mladine. To so dejstva, preko katerih se ne pride z nobenimi prisiljenimi, hinvavskimi pojavi, ki so namenjeni izključno le prevariti merodajne kroge, — da bi se pod plaščem te prevare tem lažje nadaljevalo pogubno delo zoper temelje države. Toda, da se jim ne posreči, za to se bo skrbelo. Nekatere navivne uradnike lahko prevarijo, ne bodo pa nikdar več ogoljufali slovenskega ljudstva, ki jih bo znalo segnati iz slovenske skupnosti!

+ **Zasramovanje dosluženih vojakov.** »Narod« piše: § 14. nam je prinesel nekaj izrednega, nekaj znamenitega, kar bo gotovo okrepilo državo in znatno povzdignilo srečo in blagostanje vseh narodov; § 14. nam je podelil — veteransko postavu. Zdaj se bo začelo novo življenje za veterarinarje; imenovali se bodo »Kriegercorps«, nosili bodo sablje, zobe jim bodo drli v vojaških bolnišnicah, pogrebne in bolniške blagajne bodo imeli, in če bo vojska, saperment, še v vojsko bodo šli. Nam so bili veterarinarji vedno pri sreči, že zaradi njih neprostovoljnega humorja. Tako se dela »Narod« norca iz veteranov, dosluženih vojakov, katere ima za neke vrste omejene ljudi.

Naj mislijo liberalci o veteranski postavi in veterancih kar hočejo! To je gotovo, da taka društva kolikor toliko utrjajo domovinsko čustvo v ljudeh in da je osnovanje pogrebniških in bolniških blagajin za veterana jako pametna, socialna naprava. Najnovejše patriotično delo slovenskih liberalcev je torej — zasmehovanje veterancev.

+ **»Zora«, »Narod« in poštena nemška javnost.** »Slovenski Narod« je ubral te dni nasproti nam prav posebno taktiko, ki dobro označuje pojme liberalne stranke o politični morali. Dočim slika S. L. S. zaradi njenega patriotizma na eni strani kot »neslovensko« in »izdajalsko«, jo skuša v isti sapi očrtniti navzgor kot »veleizdajalsko« in »revolucionarno« in v to svrhu že cel teden v družbi z našimi Tevtoni premeleva tisti nesrečni »Zorin« članek, o katerem smo za pametne ljudi že dovolj povedali. Navajamo le, kako piše o tej zadevi »Grazer Volksblatt« 7. julija t. l. Piše: »Iskreli izrazi žalovanja, ki so jih katoliški Slovenci poklanjali mrtvemu prestolonasledniku o priliki njegovega prevoza po Kranjskem, so po celi Avstriji vzbujali veliko pozornost. Veličastno je bilo tudi nedeljsko žalno zborovanje Slovenske Ljudske Stranke v Ljubljani. Vsi listi stranke brez izjeme so najostreje obsodili velikosrbske spletke. Tembolj se je vse čudilo, ko se je zvedelo za neki članek slovensko-katoliškega dijaškega lista »Zora«. Kakor izvem, je bil ta članek spisan, še predno se je dogodil umor v Sarajevu. Ti izlivi torej nikakor niso proslavljanje sramotnega velikosrbskega čina. Članek se je marveč pečal s slovenskim vseučiliškim vprašanjem in naj bi bil dal izraza nezadovoljnosti, ker se ta zahteva ne izpolni. Članek tudi ne prihaja od kakega starega gospoda, marveč ga je spisal prenapet mlad študent, ki se je s polnim imenom podpisal. Članek je posamezen pojav in samo dejanje mladega vihravca, ki ni mogel presoditi dalekosežnosti svojih nezmernih besed. V slovensko-katoliških krogih se ta izpad najostreje obsoja. Kakor nadalje izvem, je bil članek »Zore« zaplenjen in je mogel torej le po nenavadnem potu priti izza ograje ljubljanskega državnega pravdnikstva v svobodomiseltne liste.«

+ **Nemškonacionalni patriotizem v luči števil.** Ze »Kärntner Tagblatt« se je v precej ostri notici pritoževal, da je bilo povodom žalostnega dogodka po celovškem mestu malo črnih zastav videti. »Freie Stimmen« so odgovorile v svoji znani ošabni maniri. Kar manjka črnih zastav, to skušajo nadomestiti s sumničnjem Slovencev. Papir je seveda potrpežljiv in ni odgovoren za zločinska obrekovanja in hujskanja, ki si jih je dovolil te dni g. Lackner pri »Fr. Stimmen«. Nemškonacionalni patriotizem smo si ogledali pod povečalnim steklom in konstatirali, kar naj povedo številke: Na natančno 63 javnih splotjih v Celovcu so bile razobešene črne zastave. Razven tega so bile zastave še na celih 55 hišah! Od 1400 hiš v Celovcu! Če odštejemo 60 javnih splotij, je bilo torej v Celovcu 41% hiš v zastavah. Od teh 55 hiš jih pa pripada 14 Slovencev, 2 Judom, 6 znanim aristokratom; ostane torej le še 33 splotij. Od teh pa jih je nekaj last krščanskih socialcev. Vsak abc-solar si lahko izračuna, koliko jih odpade na nemške nacionalce. Ali ni to res pravi škandal? Pri maši zadušnici v Celovcu je bil od koroških deželnih poslancev z dežele navzočen edini poslanec Grafenauer, in še ta je Slovenec. Sedaj primerjajte žalne manifestacije med Slovenci, dohod naših poslancev in županov v Ljubljano! Nemški nac. nas ne bodo učili patriotizma, g. Fries-Skene bo slabo varoval avstrijsko misel, če jo bo še dalje ubiral po potih, katere mu kažejo ti ljudje!

+ **Nemško hujskanje in koroški Slovenci.** Slovenci na Koroškem so napovedali za jutri v St. Jakobu v Rožni dolini velik ljudski tabor, ki bo obenem velika patriotična sožalna manifestacija narodnih koroških Slovencev povodom prežalostnega dogodka v vladarski hiši. Ta prireditev pa koroškimi Vsenemcem, zlasti celovškimi okoli lističa »Freie Stimmen«, ne da miru. Z vso zlobo, ki jo je zmožna najbolj pokvarjena duša nemškega »svobodomiseltstva«, se zaletavajo v svoji cunji nad prireditelje shoda in Slovence splotih ter hujška že dalje časa koroške Nemce k poboji vseh Slovencev, ki bi se upali priti na shod v St. Jakob v Rožni dolini, na popolnoma slovenska tla. Najlepše je pa to, da piše na uvodnem mestu v listu »Freie Stimmen« proti »slovenskemu vpadu v Rožno dolino« neki Sepp Köning z Jesenic. Proti »slovenskemu vpadu« na Koroško protestira torej človek, ki živi med kranjskimi

Slovenci nemoteno in brzkone tudi dobro, pa jih zato psuje. Ta človek piše, da hočejo »kranjski hujškači vjeti mirno živče kmete v svoje srbofilne mreže«, in to povodom patriotične prireditve. Jutri v nedeljo bo zopet plapolala »krvava srbska trobojnica v St. Jakobu«. Naša slovenska zastava ni srbska, ampak je belo-modro-rdeča in naj si nikdar ne misli noben Nемеc, da bi jo njim ali komu drugemu na ljubo zatajili. »Kranjski hujškači«, pravi jeseński »Sepp«, hočejo velesrbske niti, s katerimi je preprežena vsa Kranjska, katerih konci so pritrjeni v Peterburgu in Belgradu, raztegniti tudi na Koroško. Oglejmo pa si, kdo so ti kranjski hujškači? Spored shoda se glasi: 1. Otvoritev in pozdrav načelnika političnega društva dr. Janko Brejca; 2. pozdrav domačega župana Franca Mayerja; 3. notranji in zunanji položaj naše monarhije. Govori drž. in dež. poslanec Evg. Jarc; 4. naša šolska pritožba in zahteva. Govori župnik Matej Ražun; 5. kdo je kriv razdrapanih javnih razmer v državi? Govori drž. in dež. poslanec Fr. Grafenauer. To so torej kranjski hujškači! Vsi govorniki na shodu bodo koroški, razen drž. poslanca Jarca. Ta pa menda tudi ni srbski zarotnik. Kdor bi kaj takega trdil, bi gotovo še celo zgornjekoroške krave popokale od smeha. Končno pravi nemški Sepp z Jesenic: »Sila lomí železo. Mi Nemci pa moramo reči, ako sila ne zlomi železa, potem zlomi železo silo«. Kaj se to pravi? Nemci, nabrusite nože, uredniške škarje in peresa, na glave si denite železne lonce in pojdite nad miroljubne Slovence! Pričakujmo s strahom in trepetom take vsenemške armade. Za smeh naj h koncu še pripomnimo, da grozi smešni člankar vladi, oni vladi, ki na ljubo Nemcem koroškim Slovincem ne da po avstrijskih državnih zakonih zadržanih pravic. — Z ozirom na neprestano hujskanja v nemških nacionalnih listih je izdalo okrajno glavarstvo v Beljaku razglas, v katerem dovoljuje udeležbo na shodu samo koroškim Slovincem ter prepoveduje udeležbo Slovincem iz drugih kronovin. Obenem prepoveduje tudi vsak prihod Nemcev ta dan v St. Jakob. Da se ne bo kršil ta ukaz, bo St. Jakob na vseh straneh zastražen. Za kranjske Slovence ta prepoved ne velja, ker se sploh niso nameravali udeležiti shoda v St. Jakobu. »Fr. Stimmen« pa s prepovedjo niso zadovoljne, češ, da smejo Nemci hoditi povsod po Koroškem. Iz tega sledi, da so hotele »Freie Stimmen« nahujskati nemško fakinažo, da bi prišla v slovenski St. Jakob in povzročila morebiti krvave pretepe. Kdo torej hujška, kdo dela nered v deželi? Kdor neštetokrat prizkušeni patriotizem Slovincem proglašja za veleizdajstvo, kaže le, da skriva za svojimi besedami povsem nepatriotične namene! Enkrat pa mora biti temu konec, da bi vsenemški kričači na Koroškem poizkušali obvladati s svojim kričaštvom vse državne oblasti, ki se po svoji vesti ne smejo ozirati na drugo kot samo na zakon in vsem enako pravico.

+ **Razglas.** C. kr. okrajno glavarstvo v Beljaku je poslalo uredništvu »Slovenca« sledeče: »Povodom prireditve ljudskega tabora koroških narodnih Slovincem dne 12. julija 1914 v Sv. Jakobu v Rožu c. kr. okrajno glavarstvo Beljak v prid javnega reda in pokoja sledeče vkrene: Tabora se smejo v smislu naznanila in vabil samo koroški Slovinci udeležiti. Vsled tega je prihod in udeležba Slovincem iz drugih dežel na tem taboru strogo prepovedana. Da pa ne pride do spopada, je 12. julija 1914 tudi vsak prihod od nemške strani v Sv. Jakob v Rožu prepovedan. V ta namen bo 12. julija orožništvo kolodvora v Podrožici in Podgorjah kakor tudi vsa pota, po katerih se v Sv. Jakob pride, nadzorovalo in na to pazilo, da se tej odredbi uboga in da se v krajnem okolišu Sv. Jakoba vsako zbiranje v trope zabrani. To se s pristavkom razglasi, da se bo neposlušnost teh odredb po § 11 cesarskega ukaza od dne 20. aprila 1854, drž. zak. št. 96, strogo kaznovala in da bodo neubogljivi če bo treba zaradi prestopka §§ 279, 283 in 284 kazenskega zakona tudi sodnijsko kaznovani. — C. kr. okrajno glavarstvo Beljak, dne 9. julija 1914. — C. kr. dvorni svetnik: Schuster m. p.«

+ **Nemškonacionalna resnicoljubnost.** Nek nemški politik je, kakor se še vsi dobro spominjamo, v državnem zboru izjavil, da se Slovincem ne odrekajo pravica zahtevati na celovškem kolodvoru vozne listke v slovenskem jeziku. Zdaj pa, ko se je izvedelo, da je železniško ministrstvo baje — ker se ne ve, ali je to res — naložilo uradništvu v Celovcu, da mora listke tudi na slovensko zahtevo izročati je taisti politik letal okoli ministrov, naj ostane na

celovškem kolodvoru vse pri starem! Izdal ga je pl. Metnitz. Zdaj pa povejte, kakšno ime zasluži tak človek?

+ **Dva obraza.** Nedeljski škandal v Unionu, »škandal zborovanje«, »infamno hujskanje«, »pretirane tirade«, »poveljevanje pokojnega nadvojvode«, tako imenujejo liberalci v »Narodu« zadnjo veličastno patriotično manifestacijo. Udeležniki shoda so »podla družba«, na katero mora pošten človek pljuniti. »Najpodlejši izdajalci«, »pes v cerkvi«. »Manifestacija« pravi »Narod« spominja na tistega katoliškega farja, ki je 7 otrok oskrnil in imenoval svoje početje pred sodiščem — pripravljane za sv. obhajilo. Izvršilni odbor liberalne stranke pa sklepa lojalne izjave, glasilo liberalne stranke pa utrjuje lojalna čustva v liberalcih s tem, da imenuje domovinske manifestacije »škandal«!

+ **Dr. Šusteršičev manifestacijski govor** je dostovno ponatinstven v elegantni izdaji knjižice »Zločin v Sarajevu«, ki je natinstven vseskozi na umetniški papir. Cena izvodu 1 K in se dobiva v Katol. Bukvarni in v prodajalni K. T. D., prej H. Ničman v Ljubljani.

+ **Zveza Orlov in Kranjska Podzveza** vabita k seji, ki se vrši v četrtek, dne 16. t. m., v posvetovalnici Katol. tisk. društva ob 6. uri zvečer. Bratska okrožja se naprošajo, da pošljejo k tej seji svoje zastopnike ali pa vsaj pismeno odgovore na zadnjo okrožnico Z. O.

+ **Nemški Mihel je vesel.** Ko je rajni prestolonaslednik izdihnil, so se seveda tudi nemškonacionalni in sodbodomiselni listi odeli v globoko žalost. Sicer so precej začeli izrabljati strašni dogodek v to, da sumničijo lojalne Slovence in Hrvatе, ampak kazali so vsaj žalost za smrtjo rajnika zlasti kot predstavnika avstrijske misli. Dolgo pa to ni držalo in »N. Freie Presse« je kmalu začela v svojih uvodnikih z rafinirano zlobo devati rajnikove politične misli in načrte v nič. Zdaj pa se ji je pridružilo še ostalo nemškonacionalno časopisje, na čelu mu »Grazer Tagblatt«. Dne 9. t. m. je objavil članek, v katerem se o visokem rajniku zelo zaničljivo izraža, da bi bil vsak slovenski list gotovo zaplenjen, če bi le oddalec tako pisal! Članek je celo podpisan, in sicer pohaja od dr. Ritterja, ki hoče biti velikobolj pameten kakor je bil Franc Ferdinand. Ritter obsoja preveliko žalost Nemcev za rajnim, s katerim nemški narod ni izgubil nobene »veličine«. »Franc Ferdinand ni bil noben politik.« »Načelo obstoja monarhije mu ni bilo jasno.« Dela ga odgovornega za vso politiko zadnjih let, ki je privedla do »katastrofe.« »Ni bil državnik s potrebnimi lastnostmi.« Njegov načrt Velike Avstrije z Ukrajino je bil »fantastičen«. On bi se bil moral držati načrtov dr. Ritterja. Ne, Franc Ferdinand ni bil državnik, kakršnega potrebuje Avstrija.« »On ni bil nobeno upanje, in zato mu ni treba peti ne psalmov ne jokati jeremijad za njim.« »Bilo bi žalostno, če bi bil ta mož, ki so ga komaj poznali, edini mož v donavski monarhiji!« — Ni li to pisanje ne samo brez vsake pijetete, skrajno krivično in nerisnično, ampak naravnost cinično? Ali ne pomeni ta članek: Nemci, kaj boste žalovali, če Franca Ferdinanda več ni, saj to za Nemce ni nobena izguba! — In ti ljudje hočejo veljati kot edini avstrijski patrioti in nas sumničijo kot veleizdajalce!

+ **Kako »Narod« laže.** Včerajšnji »Narod« piše, da se sramuje »Slovenec« priobčiti pozdravno brzojavko, ki sta jo poslala dr. Šusteršiču s skupne seje saborskih klubov stranke prava in seljačke stranke dr. Vladimir Prebeg in Stjepan Radić ter prinaša brzojavko zaradi tega dobesedno. Mi smo prav hvaležni, da je tudi »Narod« priobčil to brzojavko. Da pa ne bo trdil, da je »Slovenec« ni objavil, povemo duhovitim »Narodovim« urednikom, da brzojavko lahko tudi čitajo v »Slovincu« od srede na prvem mestu med brzojavnimi poročili.

+ **Liberalni kavalirji.** Liberalci so si zopet enkrat ohladili svoje srce nad ljubljanskimi redovnicami. »Slovenski Narod« se je spravil nad samostane in jih obdelava po svojih primojduševskih manirah tako-le: »Uršulinski samostan je samostan jetike, nesnage in kužnosti. Je se pa tam vodena kava, slaba juha, nezablen krompirček in salata s polji. Redovnice so napol versko blazne babe.« In »Narod« se imenuje glasilo slovenskega izobraženstva in liberalna stranka se ima za stranko kavalirjev. Slovenski liberalizem ni drugega kakor velik kup podlosti!

+ **Tiskan strup.** Ljubljanski župni uradi izdajajo periodično tiskovino, na kateri se objavlja red službe božje po posameznih cerkvah. Posamezen list prinaša

tudi par člankov strogo apologetične vsebine. Ravnotako je tudi list društva sv. Bonifacija popolnoma cerkveno-apologetičnega značaja. Človek bi misli, da bo »Narod« pustil vsaj taka lista pri miru. Ne! Imenuje ju »tiskan strup«. Tako je postala verska resnica liberalcem »tiskan strup«. Naj pride še enkrat kdo v deželni zbor deklamirat o »krščanstvu« liberalne stranke!

+ **Društvo časnikarjev, ki sodelujejo pri listih S. L. S. in pri hrvaških pravaških listih** izpremenili svoje ime v »Društvo hrvaških in slovenskih časnikarjev«.

— **Iz Krškega** nam pišejo: Podružnica »Rdečega Križa« v Krškem je priredila strežniški tečaj, ki je trajal nad dva meseca. Izprva se je vršil teoretičen pouk, pozneje tudi praktičen v tukajšnji bolnišnici v bolniški strežbi in pri operacijah. Tečaj je obiskovalo 20 gospe in gospodičen pod spretnim vodstvom primarija dr. Trenza. Dne 6. julija je bil slovenski sklep tečaja in javna izkušnja. Iz Ljubljane sta prišla g. dvorni svetnik dr. Fran Zupanc in predsednik »Rdečega križa« za Kranjsko gosp. vladni svetnik Gustav del Cott. V veliki operacijski dvorani je bila izkušnja. Kot slavnostni gostje so bili navzoči gg.: okrajni glavar dr. Mathias, župan dr. Hočvar, predstojnik okr. sodišča dr. Dijak, okrajni komisar Ant. Mencinger, župnik Al. Kurent, okr. šol. nadzornik L. Stiasny, ravnatelj dr. Romih in davčni nadupravitelj A. Križman. Tečajke so v skupinah praktično pokazale svojo spretnost nad posameznimi bolniki, pa tudi teoretično so morale odgovarjati na razna vprašanja, ki jih je stavil g. dvorni svetnik dr. Zupanc. Tečaj so s prav lepim uspehom absolvirale sledeče gospe in gospodične: Nelly dr. Mathias, Ljudmila Gomilšek, Marica Humek, Marija Končan, Justa Kurent, M. Lavrič, I. Ložar, Leopoldina Naglič, Mici Novak, I. Pegan, Alma Perovšek, Fany Poč, Ema Pučko, Milly Rumpreth, Štefi Rumpreth, I. Ratschin, Elza Stary in Pavla Zierer. G. dvorni svetnik je bil z uspehi prav zadovoljen, zlasti je pohvalil to, ker so se raznovrstni praktični poizkusi v obvezovanju, prenašanju, desinfekciji i. dr. vršili na bolniških samih in ne na zdravih. Tudi o celi upravi občinske bolnice se je gosp. dvorni svetnik zelo pohvalno izrazil, za kar gre priznanje predvsem g. primariju dr. Trenzu. — Podružnica »Rdečega križa« v Krškem je bila ustanovljena leta 1882, pa že dolgo časa ni delovala. V minulemu letu jo je reorganiziral in poživil g. okr. glavar dr. Mathias, tako da sedaj prav živahno deluje. Najlepši uspeh je brez dvoma ravnokar zaključeni strežniški tečaj.

— **Poziv na slovenske upodabljače umetnike.** Na željo nekaterih umetnikov vabim vse p. n. tovariše in tovarišice, upodabljače umetnike na zaupen razgovor o nujnih zadevah, tičočih se sledečih vprašanj: 1. Kako pomagati slovenskemu umetništvu iz sedanjega skrajno kritičnega položaja; 2. kako omogočiti umetnikom nadaljnji obstoj v domovini in s tem zadržati neizogiben propad slovenske umetnosti. — Sestanek se vrši 15. julija ob 3. uri popoldne v umetniškem paviljonu, Ljubljana, Lattermanov drevored. — R. Jakopič.

— **Žalne podobice** v spomin na presveti. nadvojvodo Fran Ferdinandu in njegovo soprogo Zofijo Hohenberško je ravnokar založila prodajalna K. T. D., prej H. Ničman v Ljubljani. Komad velja 6 vin., 100 izvodov 5 K, po pošti 20 vin. več.

— **Zagorje ob Savi.** V ponedeljek ponoči je nekdo odtrgal žalno zastavo s Sokolskega doma, le kake pol metra je viselo še na drogu. Kdo je to obsodbe vredno dejanje storil, ni še prav nič znano. Orožništvo je uvedlo takoj obširno preiskavo, ki pa je do danes ostala brez uspeha. Kljub temu pa so liberalci takoj poslali »Narodu« brzojavko, ki se glasi: »Danes ponoči so na Sokolskem domu žalno zastavo raztrgali. Povzročitelj tega ostudnega dejanja je iskati v klerikalni stranki. Vrši se preiskava.« Mi prav dobro vemo, da je dotičnik, ki je to brzojavko »Narodu« poslal, iz dna duše prepričan, da tega ni storil noben klerikalec. Mi zahtevamo najstrožjo preiskavo tako od strani orožništva, kakor od sodnije, in prav nič se ne bojimo, da bode dotični storilec klerikalec. Takrat bo pošiljatelj te brzojavke že grozno razočaran. Če mu pa bode liberalna stranka v Zagorju potem spoštno hvaležna, je pa veliko vprašanje!

— **Zdravstveni zastop za tržiški sodni okraj** si je izvolil za predsednika tržiškega župana g. Franca Ahačiča, tovarnarja, za podpredsednika g. Jožefa Ahačiča, župana v Križu pri Trziču. S

tem je prešel tudi zastop sedaj v popolnoma slovenske roke.

— **Slovenski vojaki in abstinenca.** Med vojaki 7. in 17. pešpolka v Celovcu je 487 abinentov.

— **Konkurz.** Napovedala sta konkurz usnjar Karl Plainšček z Mirne in Amalija Schleimer, mlinarica iz Kočevja.

— **Po nesreči ustrelil soprogo.** V Ogulinu je trgovec in veleposesnik Bogdan Zagar čistil samokres, ki se je nenadoma sprožil; kroglja je zadela v glavo njegovo 48letno soprogo, ki je bila v par hipih mrtva. Zapustila je 9 otrok.

— **V zaporih je umrla.** Dne 9. t. m. je umrla v novomeških zaporih Marija Gričar iz Mirne vasi. Umrla je leta 1913. napadla v družbi z drugimi ženskami, ki so se preoblekle v moško obleko, neko delavko v gozdu in ji odrezale žep s precejšnjo vsebino. Gričar je bila samo kot soudeleženka obsojena na 10 mesecev ječe. To bi imela prestati 15. t. m., pa se je preje pri pranju ponesrečila in umrla.

— **Samomorilec.** Paznik finančne straže Brinar v Novem mestu, ki je skočil 10. t. m. z visokega mostu v Krko, ni bil na telesu popolnoma nič poškodovan. Samomor je storil radi ljubosumnosti. V svojo bilježnico je zapisal, naj oče poravnava dolg 50 K.

— **Prihodnji sejem v Kandiji** pri Rudolfovem bode v četrtek dne 16. julija 1914. Kupci in prodajalci se uljudno vabijo.

— **Vsem priglašnim lurdskim romarjem** in onim, ki se želijo še priglasiti za romanje v Lurd, se naznanja, da se mora to romanje za teden dni, namreč od 12. na 19. avgust preložiti. Za lurdsko romanje se udeležniki v Ljubljani zglasijo lahko: 1. v trgovini Kat. tiskovnega društva (H. Ničman), Kopitarjeva ulica; 2. pri g. Henriku Zalesjak, Gosposka ulica 6; 3. pri g. Fr. Šoukal, trgovina pred škofijo. — Povsod tam se dobé programi, oglasilni listi in poštna položnice.

— **Komisijski ogled za nameravano avtovožnjo iz Domžal čez Kranj na Bled** se je vršil 9. t. m. Navzoči so bili zastopniki politične oblasti, poštne direkcije, občin in okrajnega cestnega odbora. Kakor čujemo, se nameravajo uporabiti sledeče ceste: Iz Domžal po državni cesti v Trzin. Iz Trzina po deželni cesti I. razreda v Mengeš. Iz Mengeš po deželni cesti II. razreda v Moste. Iz Most po deželni cesti I. razreda mimo Komende, Našovč in Lahovč do Spodnjega Brnika. Od tu po deželni cesti II. razreda čez Zgornji Brnik, Cerklje, mimo Velesvega na Visoko. Iz Visokega po državni cesti v Kranj in od tu dalje po državni cesti mimo Brezja čez Lesce na Bled. Ako vpoštevamo raznoličnost omenjenih krajev in njih lepoto, lahko trdimo, da je ta proga prav srečno izbrana, in to še tembolj, ker se dotika krajev, kakor: Komenda, Cerklje, Velesovo itd., ki so bili doslej vsled oddaljenih železniških zvez marsikomu skoraj nedostopni.

— **Javni poleti hrvatskega aviatika** Bulimbašiča se 19. t. m. vrše v Zagrebu, kamor je Bulimbašič že dospel iz Pariza, kjer si je nabavil nov aeroplan.

Jutri teden, v nedeljo 19. julija, vsi prijatelji treznosti na Tabor 'Sv. vojske' na Brezjah.

Ljubljanske novice.

Ij Liberalci so razočarani, ker po nedeljskem shodu ni bilo izgredev. To je namreč bila njihova srčna želja. Imeli so vse lepo pripravljeno. Od državne policije — od njih toliko obsovažene! — so izberali močno stražo za »Danovo« in »Narodovo« tiskarno in še nekaj hiš znanih liberalnih kapacitet. Zgoditi se jim torej ni nič moglo. Želeli so pa, da bi se pobilo po Ljubljani nekaj oken — drugih, nezastraženih liberalcev, da bi potem lahko kričali o »kulturnem banditstvu«. Najiskrenejša želja pa na dnu plemenitih liberalnih src je bila, da bi naši somišljeniki naskočili policijski kordon in tako povzročili resne komplikacije — da bi potem gnali naše somišljenike kar v gruča in ječo, liberalci pa obhajali svoj satanski praznik. Vse te špekulacije so se razdrle ob postavnosti naših mož! Zato velika nezadovoljnost pri liberalcih, ki v svojih listih naravnost zmerjajo naše može, zakaj da niso imeli »poguma« napasti liberalna gnezda. — Kadar liberalcec

zmerja, takrat se mu slabo godi in tako je prav!

Ij Bosenski odbor v Ljubljani naznani, da izide ta teden v »Katoliški tiskarni lepa knjižica: Peterček, apostol sv. obhajila, ki je najbolj primerno za šolsko mladino in ljubko čtivo za naše prvoobhajanke. Knjižica vsebuje resnično povest. Spisal jo je na Francoskem Bessières S. J. Prestavljena je že v češki, hrvaški, nemški in ogrski jezik. Za njeno kakovost govori dejstvo, da se je v prvem tednu razprodalo 3000 hrvaških in v prvih 14 dneh 12.000 nemških izvodov. Gotovo se bo tudi priljubila slovenskim vzgojiteljem in naši mladini. Komad stane 20 vinarjev. Naroča se izključno pod naslovom Bosenski odbor, Ljubljana, Alojžišče.

Ij Veliko vrtno veselico priredi Gospodarsko izobraževalno društvo za Krakovo in Trnovo v nedeljo dne 19. t. m., na vrtu g. Poka, Opekarska cesta št. 26. Sodeluje sl. godba 27. pešpolka. Za zabavo bo izborna preskrbljena. Kakor čujemo se vrše velike priprave za to veselico, ki bo za trnovsko-krakovsko predmestje nekaj izrednega. Poleg običajnih zabav si bodo posetniki veselice lahko ogledali prvo ljubljansko menezarijo, ki jo je odbor naprosil, da praznuje svoj otvoritveni dan na dan veselice v Trnovem. Kakor smo informirani, je to podjetje prvovrstno ter ima v svoji lasti izredne zveri iz trnovskih gozdov in krakovskih puščav. Obisk bo zaradi tega vsekakor priporočljiv. Kakor nam poročajo, se bo na veselici aranžirala tudi ribiška ekspedicija na izredne povodne živali, ki so se zadnji čas pojavile v trnovskih vodah. Ta ribji lov bo nekaj nenavadnega in obeta obilo zabave vsem vnetim ribičem. O predpripravah bomo še poročali. Za enkrat priporočamo samo vsem prijateljem poštene zabave številen obisk. Čisti dobiček je namenjen društveni knjižnici. Ker bodo stroški za to prireditev ogromni, prosimo vse prijatelje dobre zabave, da si rezervirajo popoldne v nedeljo dne 19. julija izključno za trnovsko veselico.

Ij Subvencije iz mestne blagajne. »Danu«, ki je zabil groše ubogih učiteljskih sirot, ni prav, da bi subvencijo za magistrata dobilo tudi kako naše društvo. Kar parolo je dal: Klerikalcem nič denarja! Najlepše pri tem je pa to, da je to napisal znani magistratovec, ki bi vendar moral vedeti, da nobeno liberalno društvo ne bo dobilo niti vinarja, ako se na magistratu tudi našim društvom ne bo merilo z isto mero. Proti taki porabi mestnega denarja, kakršno si želi »Danov« magistratovec, je namreč vedno mogoča pritožba. Zato le poniznost, gospod z magistrata!

Ij Umrla je včeraj zvečer gospa Črne Marija, vneta članica šentpeterskega prosvetnega društva. Rajinke ni manjkalo pri nobenem društvenem predavanju, pri nobeni društveni prireditvi, še na smrtni postelji je izrekla gorečo željo, da jo društvo spremi k zadnjemu počitku. Zato vabimo društvenike in družtvenice, da se polnoštevilno udeležijo njenega pogreba, ki se vrši jutri v nedeljo dne 12. julija 1914. ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti v Cegnarjevi ulici št. 8. Zalujočemu g. Črnetu in celi njegovi rodbini naše najiskrenejše sožalje ob bridki izgubi blage soproge in dobre krščanske matere!

Ij Spremembe na ljubljanskem sadnem trgu. V prejšnji seji občinskega sveta je bil sprejet predlog občinskega svetovaleca Planinška, ki gre na to, da se odpravijo na ljubljanskem trgu razmere, vsled katerih je cena sadja nenavadna in celo v primeri z Dunajem in drugimi mesti nenormalno visoka. Sedaj razglašajo mestni magistrat ljubljanski, da se bo z ozirom na omenjeni sklep občinskega sveta pričleni s sredo, dne 15. julija 1914, za poskušnjo in do preklica razdelil sadni trg v dva oddelka. Na dosedanjem sadnem trgu za semeniščem ostane še naprej prodaja sadja na drobno. Tu bodo smeli odslej prodajati svoje sadne pridelke le kmetje in drugi producentje. Za ta sadni trg ostanejo v veljavi tudi dosedanji predpisi glede prekupa. Na Cesarja Jožefa trgu se na novo uvede še sadni trg na debelo. Tu bodo lahko na vozev prodajali sadje kmetje-roducentje, kmetjski branjevci in drugi trgovci s sadjem. Prodaja na drobno je na tem trgu prepovedana, vsled prodaje na debelo se pa na tem trgu do preklica ne bo upoštevala prepoved prekupa. S to odredbo hoče mestni magistrat dvigniti dovoz sadja na ljubljanski trg in privabiti nanj kar največ kmetov-producentov, ki niso mogli dosedaj vsled tržnih razmer s sadjem na debelo zalagati ljubljanskega trga.

Ij Na Dunaju aretirani Jožef Kozak je sin predsednika ljubljanske me-

sarske zadruge, bivšega obč. svetnika narodno-napredne stranke g. Kozaka. Mladi mož je bil tih človek, ki se je v Ljubljani najrajši držal doma.

Ij Aretacije med dijaštvom. Doslej je v Ljubljani radi jugoslovanskega nacionalistiškega gibanja aretiranih 8 dijakov.

Ij Izkopnine. K naši tozadevni večrajšnji notici bodi pripomnjeno, da sta grobova, na katera so naleteli pri kopanju kanalov ob Karlovski cesti, rimska — približno iz druge polovice III. stoletja po Kr. r. Razen zunanje rakve iz rumenkastega peščena in s pokrovom iz črnosivega apnenca, je bila v sarkofagu še druga rakev iz svinčene, kemično že zelo razkrojene pločevine. V prvem grobu je bila, soditi po ostankih kosti, pokopana ženska; na to kažejo tudi ohranjeni jako dragoceni okraski kot n. pr. vratna verižica iz lepo ohranjenih z vencem obrobjenih cekinov cesarja Galiena (254—268) po Kr.), med katere so uvrščeni z zlatom obrobjeni medaljončki iz sivkasto-vijoličnega opaličnega kamna; dalje so našli tudi par uhanov s smaragdi, nekaj steklenic za dišave in jantarjevih koravd. Zal, da so ta sarkofag delavci deloma razbili, ker so pri kopanju prvi hip mislili, da so naleteli na star kanal.

Ij Kap zadela je sinoči okoli 9. ure na Figovčevem dvorišču Miklavža Pipana, roj. leta 1837. v Zapogah ter pristojnega v Smednik. Na policijsko odredbo so njegovo truplo prepeljali v mrtvašnico k sv. Krištofu.

Ij Najdena je bila te dni na Mirju srebrna ženska ura. Dobi se jo Kopalniška ulica št. 8 pri g. profesorju Kozelju.

Ij Promoviral je danes v Gradcu za doktorja filozofije g. Franc Removž iz Ljubljane.

Ij Tatvina. Minoli teden je bilo na Tržaški cesti št. 15 branjevki Mariji Jakulinovi iz zaklenjene omare ukradenega 40 K denarja. O tatu ni nobenega sledu.

Ij Razstava Gritznerjevih šivalnih strojev se vrši jutri ob pol 9. do 11. ure popoldne v novourejeni trgovini na Sv. Petra nasipu za vodo poleg gostilne »Fajmošter«.

— Hotelirjem in gostilničarjem v znanje in uvaževanje. Ker so se ponekod pokazali še nedostatki, se hotelirji in gostilničarji v zmislu razpisa c. kr. deželne vlade ponovno opozarjajo, da mora na podlagi § 16. ob. r. imeti vsak, ki izvršuje gostilničarsko in krčmarsko obrt na podlagi podeljene mu koncesije ali kot zastopnik bodisi v celem obsegu § 16. ob. r., bodisi samo posamezne pravice tega paragrafa — cenik jedil in pijač prilepljen na vidnel mestu v vsakem prostoru, v katerem se nahajajo gostje, ali pa razpložen po mizah tako, da si ga lahko ogleda vsak gost. Cene same morajo biti določene po kakovosti in količini jedil in pijač. Gostilničarji-hotelirji, ki prenočujejo tuje, morajo v vsaki posamezni sobi vročiti ceno sobe oziroma postelje. Kdor bi se naredbi ne pokoril, zapadel bo kazni v zmislu § 131. obrtnege reda.

Štajerske novice.

š »Štajerc« brani Robleka. Zadnji »Štajerc« se je zavzel za »velikega dobrotnika cerkve«, Robleka. Vidi se, da res obstoji med slovenskimi (?) liberalci in štajercijanci pobratimska zveza. To je glasno dokumentiral pri porotni obravnavi dne 20. junija tudi dr. Koderman, novi voditelj mariborskih liberalcev, ko je odklanjal samo slovenske porotnike.

š **Strela je udarila** v soboto zvečer ob 5. uri v viničarijo g. nadučitelja Ješovnika v Jazbinah pri Sv. Rupertu v Slovenskihe gorica ter ubila viničarja Frana Rojko, ki je s svojimi sedel v hiši. Viničarija je bila takoj vsa v ognju.

š **Celje.** K izpitu na orgljarski šoli so oglašeni sledeči gojenci: Čeh R., Gorjan A. (iz Gorice), Kranjc J., Muršec K., Razpotnik C. (Kranjsko), Rupnik Ign. in Veingrl Iv. Med temi so trije že s službami oskrbljeni. Dobro zmogni so tudi v cerkvenih poslih, za kar jih je častiti g. župnik dr. Jančič, kot katehet na tem zavodu, dobro pripravil, ne samo kot cerkvenike, temveč jim tudi dal navodila glede glasbenih ukazov in dostojnega vedenja. Ravno tako bodo zamogli tudi prevzeti službo občinskega tajnika. Novi učenci se sprejemajo v 16. letnik do 15. septembra t. l. in se morajo izkazati s priporočilnimi pismi preč. gg. duhovnikov. Dan glavnega izpita se naznani, ko določi preč. kn.-šk. ordinarijat v Mariboru komisarija.

Naročajte pri „Slovenski Straži, razglednice v spomin 500 letnice zadnjega ustoličenja koroškega kneza v slovenskem jeziku! Razpošiljajte v jubilejnim letu samo te razglednice!

Razne stvari.

Tatvina 100.000 K. Po dveh letih aretirani poštni uradnik. Iz Milana: Neka večja banka v New Yorku je dne 6. septembra 1912 nakazala tukajšnji »Italijanski trgovski banki« denarno pošiljatev v znesku 100.000 K. Zadevni denarni omot pa je tekem noči dne 16. istega meseca izgubil na poštne uradu v Milanu. Tatvine je bil osumljen poštni uradnik 32letni Hilarij Corrieri, kateremu pa niso mogli ničesar dokazati. Nad dve leti ga je policija strogo nadzirala, našla ni ničesar sumljivega v njegovem življenju. Kar naenkrat pa je začel Corrieri razkošneje živeti. Najel si je vilo in sklenil je zaroko z neko vdovo. Na dan poroke je povabil vse prijatelje in sorodnike na ženitovanje. Pred poroko pa je goste presenetila policija, ki je uradnika aretirala in odvedla v zapore. Povabljeni so se strahoma razšli. Aretiranec se je skušal usmrtiti. Na njegovem stanovanju so našli še nad 60.000 K denarja.

Brezžični telefon. Društvo Markoni javlja, da se ji je posrečil poizkus brezžičnega telefona. Na angleškem obrežju so postavili gramofon, s pomočjo katerega so slišali v Berlinu izvajano godbo. Društvo se nadeja, da bo moglo najkasneje v jeseni uvesti brezžični telefon med Ameriko in Evropo.

Skupni finančni minister Bilinski je došel 10. t. m. zvečer v Isl. Cesar ga danes ali jutri zasliši, da mu poroča o bosensko-hercegovskih političnih vprašanjih.

Zadnje vesti.

DEMARŠA V BELGRADU. — SEŽGANI DOKUMENTI? — CESAR ZA MIR.

Dunaj. Demarše v Belgradu po najnovejših vesteh sploh še ne bo. Demarša se izvrši šele po končani preiskavi. O tej demarši se trdi, da bo sicer odločna, a ne bo povzročila nikake mednarodne napetosti. Cesar želi na vsak način ohraniti mir. Bajje je Rusija poslala v Sarajevo z vednostjo avstrijske vlade diplomatske funkcije, ki so svoji vladi poročali, da imajo »vtis«, da srbska vlada ali »resni« srbski krogi pri zaroti niso udeleženi. »Deutsches Volksblatt« pa piše, da bi preiskava od strani srbske vlade glede sarajevskega atentata sploh ne imela nobenega rezultata, ker se ve, da je srbska vlada 2. t. m. zaupno naročila generalu Jovanoviću, predsedniku »Narodne Obrane«, naj vse kompromitujoče dokumente sežge.

Dunaj. Kar se tiče diplomatske akcije v Belgradu, bo odločna, a ne preostra. Cesar je znan v celi Evropi kot knez miru, kar je že velikokrat dokazal, in grof Berchtold tudi ni naklonjen politiki »železne pesti«.

BELGRAJSKI AVSTRIJSKI POSLANIK O SMRTI HARTWIGA.

Belgrad. Avstrijski poslanik Gieß poroča o smrti ruskega poslanika Hartwiga sledeče: Ko sem se pripeljal z ekspresnim vlakom v Belgrad, je vprašal poslanik Hartwig telefonično, ako me lahko po dineju obišče. Odgovoril sem, da me bo to zelo veselilo. Ob četrt na 10. uro je prišel k meni ter je apostrofiral v razgovoru vesti, da je tudi on v zvezi s sarajevskimi dogodki. Čez 10 minut se je prijel za srce in dejal, da mu zopet nagaja njegova stara srčna napaka. V nadaljnjem razgovoru je dejal, da bo prihodnji četrtek odpotoval v Manheim, ker mora v nedeljo še prisostvovati slavnostim povodom rojstnega dne kralja Petra. V nadaljnjih 20 minutah se je sklonil, prijel za srce in potožil, da mu je slabo. Priskočil sem k njemu in pustil poklicati zdravnike. Prvi je prišel čez pet minut dr. Ribnikar. Odpeli so mu srjaco ter dali mrzle obkladke na čelo in prsa. Toda vsaka pomoč je že bila prepozna. Midva sva bila dobra prijatelja. O politiki zadnje mesece nisva govorila. Med razgovorom me je še prosil, naj z ozirom na vesti, da povodom sarajevskega dogodka ni izrekel svojega sožalja, konstatiram na pristojnih mestih, da je kondoliral pri avstro-ogrskem poslanstvu.

CESARJEV DAR OTROKOM POKOJNEGA PRESTOLONASLEDNIKA.

Dunaj. Cesar je kupil gradova Kopeniš in Hlumeč, da ju podari otrokom pokojnega prestolonaslednika.

MINISTRSKI SVET.

Dunaj. Prihodnji teden se bo zopet sešel skupni ministrski svet, da se bo posvetoval o izidu preiskave v Sarajevu. Ob tej priliki poročajo, da ne namerava avstrijska vlada storiti nobenih diplomatskih korakov, dokler ne bo preiskava v Sarajevu končana.

ODKOD SO DOBILI SARAJEVSKI NAPADALCI BOMBE?

Sarajevo. Zarotniki so v preiskavi priznali, da so dobili iz Belgrada šest bomb, štiri revolverje, municijo in ciankali. Prestolonaslednika so hoteli umoriti že med vojaškimi vajami.

OBOROŽENI SRBI.

Sremski Karlovci. Tukajšnji pravaši so nameravali prirediti patriotično manifestacijo. Srbi so se pa oborožili in tako pričakovali obhod. Nato je posegla vmes policija, ki je vsak nastop preprečila.

PREPOVEDANA PRAVAŠKA MANIFESTACIJA.

Osjek. Tu so aretirali trgovskega pomočnika Jova Pekiča, ki je odobral sarajevski zločin. — Za jutri napovedani shod in manifestačni obhod stranke prava je policijski šef Kreič prepovedal iz varnostnih ozir.

BOSENSKI SABOR ZAKLJUČEN.

Sarajevo. Zasedanje bosenskega sabora je bilo po posvetovanju zaključeno.

ODTEGNJENI POŠTNI DEBIT.

Peterburg. Ruska vlada je centrovemu glasilu »Kölnische Volkszeitung« odvzela poštni debit, ker je list prinašal več dopisov, v katerih je namigaval, da se je atentat na prestolonaslednika skoval v Rusiji.

KNEZ WIED OSTOPI?

Dunaj. Tu je razširjena vest, da se vrše danes v Draču važna posvetovanja o bodočih korakih kneza Wieda. Iz Rima poročajo, da se je knez Wied naveličal albanske krone in da namerava obvestiti velevlasti, da odlaga čast albanskega kneza.

PRENK BIB DODA ALBANSKI ZUNANJI MINISTER.

Drač. Za albanskega zunanjega ministra je imenovan Prenk Bib Doda, ki namerava sporočiti velevlastem, da odhajajo Miriditi iz Drača in da je pomoč velevlasti nujno potrebna.

NOV ŠEF ITALIJANSKEGA GENERALNEGA ŠTABA.

Rim. Za šefa italijanskega generalnega štaba je imenovan generalni poročnik Luigi Cadorna.

LJUBEZENSKA DRAMA.

Madrid. Gledališki ravnatelj Garcia je ustrelil svojo pevko Valentino Peralta, ker je odklonila njegove ljubezenske ponudbe.

MATI UBILA SVOJA OTROKA.

Dunaj. Kočijaževa žena Marija Prazer, ki je bila odpuščena iz norišnice kot ozdravljena, je v duševni zmedenosti vrgla svoja dva otroka, v starosti od 3 do 6 let, skozi okno iz tretjega nadstropja. Otroka sta obležala na tleh mrtva. Mater so odpeljali nazaj v norišnico.

ODVETNIK — DEFRAVDANT.

Lvov. Odvetnik Ivan Kasperek je defraudiral četr milijona zaupanih mu denarjev in pobegnil.

Primorske vesti.

p Nesoglasje v italijansko-liberalni večini tržaškega mestnega sveta. V seji tržaškega mestnega sveta od minulega torka je župan prečital pismo prvega podžupana dr. Brochia, s katerim ta naznanja, da po-

Št. 973.

Razpis.

2295

Mestna občina Črnomelj razpisuje službo

blagajnika mestne hranilnice v Črnomlju

z letno plačo 1600 K.

Položiti je jamčevino v znesku 2000 K. Prednost imajo davčni uradniki v p. Urađuje se vsak dan razun nedelj in praznikov od 9. do 12. ure popoldne in od 2. do 5. ure popoldne.

Prošnje je vložiti pri mestnem županstvu v Črnomlju do 1. avgusta 1914. Nastop službe 15. avgusta 1914.

Mestno županstvo Črnomelj, dne 10. julija 1914.

Jos. Dolžar, župan.

„Slov. Straža“ potrebuje pomoči!

laga toliko čast prvega podžupana, kolikor mandat mestnega svetovaleca. Opažalo se je že nekaj časa, da dr. Brochi ni prihajal k sejami in znalo se je tudi, da je nastalo med njimi in nekaterimi člani večine neko nesoglasje. Iz tega je on sedaj izvajal konsekvence ter odložil svoje časti. Mestni svet je sklenil, da odpovedi ne vzame na znanje, vendar pa skoro ni verjetno, da bi dr. Brochi spremenil svoj sklep. Dr. Brochi je bil eden najboljših govornikov mestnega sveta in zelo delaven. V narodnem oziru je bil intrazigent Italijan.

Proračun tržaškega mesta za l. 1914.
Tržaški mestni svet je v sinočnji seji po več ko enomesečni debati sprejel proračun za leto 1914. v tretjem branju. Proračun izkazuje 19.761.750 K rednih izdatkov in 5.367.690 kron izrednih. Izredni izdatki se pokrijejo s posojilom v znesku 4.600.000 K.

p Čedna tatarska družba. Tržaška policija je aretirala Rimljana, Nello Colsona, krojača po poklicu, ki je bil član tatarske troperske detelje, kateri ste pripadale tudi že aretirani varietetni pevki Ines Cabrino in Reza Marchi. Nello Colson je bil mojster v žepnih tatvinah. Težkom zadnjih dni je izmaknil Nello umetnemu slikarju Maglieretti denarnico z listinami, nekemu vladnemu svetniku iz Brna denarnico s 460 kronami in nekemu uradniku 60 K. Družba je delovala po vseh večjih mestih.

p Sviloprejski trg v Gorici je zaključen. Vsega skup se je prodalo 15.495 kg kokonov za povprečno ceno 3-32 K.

p Cestni rop. Včeraj v jutro so trije roparji napadli na cesti od Barkovelj proti Proseku trgovca Jakoba Marcellina iz Vicence v Italiji in mu uropali 50 kron. Ko jih je oropani prosil, naj mu pustijo vsaj nekaj denarja za na pot, so mu milostno dali nazaj 5 kron. Policija je lopovom že na sledu. Vsi trije so italijanski podaniki.

Dolžnost vsake ženske je, da pazi na redno odvajanje. To se doseže z vsakdanjo uporabo enega kozarca naravne »Franc Jožefove« grenčice, ki uredi prebavo na mil, prijeten in zanesljiv način. Dvorni svetnik profesor K. Braun pl. Fernwald, predstojnik c. kr. dunajske porodniške univerzitetne klinike za zdravnike, se je izrazil, da se je o znanem učinku Franc Jožefove grenčice mnogokrat sam prepričal in jo zato priporoča bolnim ženskam. Dobi se v lekarnah, drogerijah in prodajalnicah rudninskih voda. 50

400.000 zlatnikov iz Carigrada prejme, kdor naroči izbornu turško srečko ter pri žrebanju dne 1. avgusta zadene glavni dobiček. Ker vsaka srečka mora zadeti, s čemur je v najneugodnejšem slučaju zajamčena povračljivost večjega dela kupnine, v srečnem slučaju pa dana možnost, priti na lahek način do velikega bogastva, potem se mora priznati, da pomeni nakup turške srečke v istini najnedolžnejšo in najcenejšo loterijo. — Pojasnila daje glasom današnjega oglasa za »Slov. Straž« g. Valentin Urbančič, Ljubljana.

2291

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom in prijateljem prežalostno vest, da je gospod

Karel Scaria
c. kr. poštni uradnik v pok.

v sredo zvečer, previden s svetimi zakramenti za umirajoče, po dolgi, mukotrni bolezni, v bolnišnici usmiljenih bratov v Gorici, mirno v Gospodu zaspal.

Pozemski ostanki ranjkega se prepeljejo iz Gorice v Kranj, kjer se v nedeljo 12. t. m. popoldne ob 4. uri polože na tamošnjem pokopališču k večnemu počitku.

Svete maše zadušnice se bodo brale po raznih cerkvah.

V Ljubljani, 11. julija 1914.

Zalujoči ostali.
Brez vsakega posebnega obvestila.

Dijakinje

se sprejmejo na hrano in stanovanje. Glasovir na razpolago. Poizve se pri g. Antoniji Žnidaršič, Valvazorjev trg 6, III. nadstropje. 2292

UČENCA

s primerno šolsko izobrazbo, dobrih starišev sprejme takoj FRIDERIK HOMANN, trgovina z mešanim blagom, Zadoljica, 2293

Kurzne cene

dne 10. julija 1914.

	K	h
Državne rente.		
4% konv. dav. pr. kron. renta (maj—nov.)	80	70
4% konv. dav. pr. kron. renta (jan.—jul.)	80	65
4-2% avstr. velj. papir. renta (febr.—avg.)	84	05
4-2% avstr. velj. srebr. renta (april—okt.)	84	—
4% avstr. zlata renta, davk. prosta . . .	100	15
4% avstr. kron. renta (marec—sept.)	81	20
4% av. kron. renta iz l. 1912 (junij—dec.)	81	10
4% ogr. renta v zlatu	95	90
4% ogr. renta v kronah iz l. 1910. . . .	78	70
4 1/2% ogr. renta v kronah iz l. 1913. . .	87	80
Druge javne zadolžnice.		
4% kranjsko deželno posojilo iz l. 1888.	90	75
4 1/2% kranjsko dež. melior. pos. iz l. 1911.	95	—
4 1/2% kranjske deželne banke	95	—
4% bosansko deželno posojilo	79	50
4% obveznice Rudolfa. železnice	84	70
4% obveznice železn. Ljubljana-Kamnik	92	75
4% obveznice dolenj. železnice	84	60
Srečke.		
4% drž. srečke iz l. 1860. po 500 gld. a. v.	1660	—
4% drž. srečke iz l. 1860. po 100 gld. a. v.	415	—
Državne srečke iz l. 1864. po 100 gld. a. v.	680	—
Državne srečke iz l. 1864. po 50 gld. a. v.	325	—
5% don. uravn. pos. iz l. 1870. po 100 gld.	272	75
3% avstr. zemlj. kredit. srečke I. izd.	280	50
3% avstr. zemlj. kredit. srečke II. izd.	236	—
Bazilika budimp. iz l. 1886. po 5 gld.	23	75
Ljubljanske srečke po 20 gld.	57	20
Rudeči križ avstr. iz l. 1882. po 10 gld.	49	50
Rudeči križ ogr. iz l. 1882. po 5 gld. . .	28	25
Rudeči križ ital. iz l. 1885. po 25 lir. . .	46	—
Josiv-srečke iz l. 1888.	17	—
Turške srečke	201	—
Srbske drž. tob. srečke iz l. 1888.	29	—
Akcije.		
Avstr. kreditni zavod	584	75
Avstro-ogrška banka	1951	—
Anglo-avstrijska banka	323	50
Dunajsko bančno društvo	436	50
Jadranska banka	416	—
Ljubljanska kreditna banka	399	—
Union banka	558	—
Zivnostenska banka	265	—
Avstrijski Lloyd	529	—
Državna železnica	657	25
Južna železnica	73	—
Alpine	770	25
Skoda	619	—
Valute.		
20 frankov	19	18
20 mark	23	58
Sterling	24	11
Rubelj	251	62

Vsa tozadevna pojasnila se dobe tudi v podružnici c. kr. priv. avstr. kredit. zavoda v Ljubljani.

Tržne cene.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 12. julija 1914.

Pšenica za oktober 1914	12-85
Pšenica za april 1915.	12-97
Rž za oktober	9-25
Oves za oktober	7-64
Koruza za julij 1914	7-25
Koruza za avgust 1914	7-36
Koruza za maj 1915	7-06

2273

†

Potrjim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naš ljubljani soprog, oče, tast in stari oče, gospod

Ivan Kuntarič
zasebnik

danes ob 2. uri zjutraj v starosti 68 let previden s svetimi zakramenti za umirajoče, po kratki, mučni bolezni mirno zaspal v Gospodu.

Pogreb predragega pokojnika bo v nedeljo, dne 12. julija zjutraj na pokopališču v Žužemperk.

Dragoga pokojnika priporočamo v pobožno molitev in blag spomin.

Žužemperk, dne 10. julija 1914.

Ana Kuntarič, soproga. — Matilda Dovžan, roj. Kuntarič, hči. — Ivan Dovžan, orožniški stražmojster v pok., zet. — Janko Maksimiljan Dovžan, vnuk.

Brez vsakega drugega obvestila.

Hiša

v Trbovljah

v Lokah ob cesti ležeča, v dobrem stanju, pripravna za obrtnika zlasti čevljarja, se prodaja pod ugodnimi pogoji. — Vprašanja je nasloviti na upravo »Slovenca« pod št. 2288.

Sprejme se takoj en mlad

kovaški pomočnik,

vešč več del, star 18—10 let pri Fran Verhovcu, kovač, Bohorčeve ul. 6. 2288

Mala nova hiša

z vrtom, tri četrt ure od Ljubljane pri Tržaški cesti Pod Smreko št. 45 se prodaja. Cena 2.700 K.

Iščem eno

prostorno sobo

ali dve manjši, opremljeni ali neopremljeni, če mogoče čisto separirano in z razgledom na vrt. Ponudbe pod A. D./2286 na upravo Slovenca.

Prodaja se:

Postelja za služkinjo (Tafelbett), zaboje za glasovir, banja za kopanje in pranje ter kuhinjska omarica. A. I. Komenskega ulica števil 10.

Išče se za obrt v Ljubljani

skladiščnik

ki je samec in zna mogoče kako rokodelstvo, ali pa da je že opravljal tako službo. Ponudbe naj se naslove na upravništvo Slovenca pod »F. T. 2267.«

Posestvo ob železnici

v lepem, zelo prometnem kraju na Gorenjskem, obstoječe hiše, gospodarskega poslopja, njiv, travnikov in gozdov se radi rodbinskih razmer takoj pod zelo ugodnimi pogoji, prostovoljno prodajo. Ponudbe in natančnejša pojasnila »Ugodna prilika 1914«. Ljubljana, pošto ležeče. 2276

Seno prešano v balah, se v vsaki množini kupi. V ponudbi, v kateri je navesti ceno, kakovost in množino, naj se označi tudi železniška postaja prodajalca. Naslov je: »F. S. 550«, pošto ležeče, Ljubljana. 2272

Službe išče

organist

z izvrstnimi izpričevani in lepim obnašanjem; zmožen je voditi večje pevske zbornice in godbo. Sprejme se zraven tudi cerkveništvu. Naslov: »Uprava »Slovenca« 2264.«

Dva pisarniška pomočnika

sprejme dne 1. oktobra t. l. okrajna sodnija v Sv. Lenartu v Slovenskih goricah. 2279

Za odvetnike!
Redka prilika!

Dva Underwood pisalna stroja, eden skoro nov, se ceno prodajo. Šifra »R 100« uprava »Slovenca«. 2276

Ob priliki poletnih dopustov Vam priporočamo temeljito

snaženje

Vašega pisalnega stroja. — Prvovrstna popravilnica pisalnih strojev 2277
The Oliver Trading Office, Ljubljana.

Uzorna mlekarija

sredi nekega trga na Zgor. Koroškem, s 13 orali polja in travnikov in 5 orali gozda, enonadstropna hiša s poštnim uredom in stanovanji, zidani hlevi in gospodarska poslopja, za 20 glav goveje živine in prašičev se prodajo. Skedenj z uvozom itd. Hiša je primerna tudi za trgovino. Cena 36.000 kron. Naplčila 10—15.000 K, ostanek lahko vknjižen. Pojasnila le direktnim kupcem brezplačno daje uprava »Realitäten Markt« Gradec, Hamerlinggasse 6 (3728). 2278

Naznanilo preselitve!

Ujam si naznaniti vsem cenj. naročnikom, slavn. občinstvu, da sem se preselil s svojo krojaško obrtjo

s Sv. Petra nasipa št. 51 v Kolodvorsko ulico št. 18/I.

V nadi, da mi slavn. občinstvo ohrani tudi v bodoče zaupanje ter me poseja z obilnimi naročili, bilježim

z odličnim spoštovanjem

Franc Može,
krojaški mojster
Kolodvorska ulica 18.I.

2283

Hiša

v Radečah

nasproti okrajnega sodišča, najlepša lega, zelo pripravna tako za trgovino kakor za obrt, je na prodaj pod ugodnimi pogoji. — Vprašanja na upravo »Slov.« pod: »2269«

Stanovanje

2275

se odda takoj ali za november. Ulično stanovanje s 4 krasnimi sobami, vodovod, kuhinja, jedilna shramba, podstrešje, drvarnica, dvorišče, za več let. Izve se: Sv. Florijana ulica št. 22.

Pol ure od Zaloga pri Dev. M. v Polju, 200 korakov od glavne ceste je naprodaj

HUBER

7 1/2 oralov velik, ki da stoji do 40 voz in je z lesom gosto zaraščen. Cena 320 K za oral. — Več pove lastnik Ant. Dolinšek, Podmolnik, p. Spod. Hrušica. 2293

V najem se vzame v mestu ali v

kakem prometnem kraju na deželi

trgovina z mešanim blagom

ali lokal za isto

za takoj ali za pozneje. Imetniki

omenjenega, naj blagovoljivo pošlata

ponudbe, oziroma naslove pod

»Triglav 500« na upravo tega lista.

Na prodaj imam

lep gozd

30 oralov, blizu ceste. Poizve se pri Andreju Kržiču, Zagorca, pošta Mokronog. 2290

Sprejmeta se dve pridni in poštini

natakarici

ena bi morala biti navajena v kuhinji, druga pa šivanja.

Naslov: A. Čufer, Jesenice (Gorenjsko)

Podpisana prodam radi smrti svoje hčere po jako nizki ceni še dobro ohranjeni

čevljarški šivalni stroj

Rindschiff št. D. 12. Ia. Marija Celarc, Tržič.

Posestvo

z lepim poslopjem, 20 minut od industrijskega kraja Borovlje, 13 oralov zemlje, vsa krma na polju, 8 glav goveje živine, ki dajejo vsaki dan za 4 do 5 kron mleka, 2 stroja, gnoj, drva, z vsemi poljskimi pridelki za K 14.200, — takoj za prevzeto. Denarja je treba polovico. Ponudbe na »Anončno ekspedicijo« J. Hočevar, Ljubljana. 2289

SODE

dobro ovinjeno stare in nove, male in velike ima naprodaj Ivan Buggenig, sodarski mojster, Ljubljana, Cesta na Rudolfovo železnico št. 7. 2281

Idrijske novice.

i Sožalno izjavo je pred dnevnim redom zadnje občinske seje dne 8. julija prečital župan Štravs, v kateri se je obsodilo sarajevski zločin. Zbrani občinski odbor je stoji poslušal izjavo. Župan je predlagal, da se zapisnik seje, zadevajoč sožalno izjavo, dopošlje deželni vladi. Na predlog Jan. Kavčiča deputacija občinskega odbora gospodu okrajnemu glavarju izroči sožalno izjavo o priliki uradnega dne 9. julija.

i Uspehi na c. kr. državni višji realni o sklepu šolskega leta 1913/14 so bili sledeči: Vseh učencev je bilo 150 rednih in 9 zasebnih. Za prestop v višji razred jih je bilo odlično sposobnih z odličnim uspehom 3, sposobnih z dobrim uspehom 101+1, vohče sposobnih 5+1, nesposobnih z nezadostnim uspehom 24+2, ponavljavni izpit jih ima 16, dodatni izpit 1. V pripraviljavnicah je bilo 16 učencev, med katerimi je 1 odličnjak, 12 sposobnih z dobrim uspehom, 2 nesposobna in 1 neklasificiran. Po narodnosti so bili razen 2 Čehov in 1 Nemca vsi Slovenci. Učiteljski zbor je koncem šolskega leta štel 15 oseb. V »Izvestju« sta dva članka: Mimikrija in podobni pojavi. Spisal dr. Beuk. Meteorološka opazovanja v Idriji. Poroča B. Baebler. — Sporočili bi bili radi o »Izvestju« c. kr. višje realne, pa se pride težko zgodaj do njega, če človek nima osebnega znanja s kakim dijakom. Omenjamo radi tega, ker se je v nekem krogu govorilo, da je znamenje, kakšni nasprotniki realke so v naši stranki, tudi to, da »Slovenec« o najoddaljenejših zavodih preje poroča, nego o bližnji Idriji. Marsikje imajo navado, da spovednikom dijakov dopošljejo letna Izvestja, kar je taktno.

i Most čez Idrijo, ki veže državno cesto v Tolmin z deželno cesto v Žiri, pod hiralnico v Spodnji Idriji, je menda na precej slabih nogah. Dne 7. julija popoldne okoli 4. ure se je podrla z velikim pokom podpora ob državni cesti. Ukrenilo se je takoj potrebno, da se ne pripeti kaka nezgoda.

i Kdaj bodo občinske volitve, marsikdo popraša. Oseba, ki je v najtesnejši zvezi z občinsko pisarno, je izjavila našemu zaupniku: »Vi ste zagotovo volitve do počitnic, mi jih lahko pa čez počitnice.« Da lahko marsikaj — tudi nerodnega — naredi, kdor ima v rokah oblast, vemo, ampak našega dela ne primerjati s svojim ravnanjem. Ako se torej človek potruži, da se dožene, kdo ima vse pravico voliti, če predlaga vpis precej oseb, za katere je naravnost čudno, da jih je županstvo prezirilo, če se dela na to, da se tudi priprave na volitev izvrše popolnoma v okviru zakona, in se tako vnaprej prepreči vsaka slučajna pritožba proti veljavnosti volitev, pravijo, da je to zavlačevanje volitev! Za vse to bi bilo moralo županstvo poskrbeti, predno je razpoložilo imenik, in v to bi mu bili morali pomagati gospodje, ki so plačani, da delajo in izvršitev volitev pospešijo, ne pa zavlečejo. Kdo je kriv, da se ni imenik, ki je bil že davno dogotovljen, preje razpoložil, kdo je kriv, da je imenik nepopoln, kdo je kriv, da se je tako površno delalo z reklamacijami? Od naše S. L. S. ni imel nobeden niti za trenutek roke zraven, zato tudi nobeden naših ni zakrivil niti enega dne zavlačevanja. Zato pa radi verjamemo, da tisti, ki so krivi, da so se zavlekle volitve do počitnic, jih lahko zategnejo še čez počitnice.

i Občinska seja je bila 8. julija. Sicer se je nekako slovo izvršilo že pri zadnji seji, a nabralo se je zopet dosti stvari, ki je ni mogoče odložiti. Zanimiva je bila to pot seja, ker je ravno toliko odbornikov prišlo, da so lahko zborovali. Naprednjaki so prišli od 10 odbornikov samo štirje, Pegan, Primožič, Čuk in Kobal, vseh odbornikov z županom je bilo 20. Drugič je bilo prav zabavno razpravljanje, živahno, včasih prav zbadljivo, da smo v zelo demokratskih časih, se je prav poznalo, večkrat so kar tako preko miz govorili, tudi vstal ni ravno vsak, kdor je imel kaj na srcu povedati. Pred dnevnim redom je župan prečital lepo sestavljeno sožalno radi znanega zločina v Sarajevu. Odbornik Jan. Kavčič je predlagal, naj izroči sožalnice g. okr. glavarju pod vodstvom župana deputacija, v katero naj izvoli vsak klub po enega člana, kar je zagovarjal tudi odbornik Troha; tudi župan se je skladal s predlogom. Tako je bilo vse dobro, — ampak naprednjaki ni bilo mogoče dobiti nobenega, da bi se udeležil deputacije. Prišli so sploh samo štirje k seji, eden — delavec — je zadržan, ostali so se upravičili, — eden je n. pr. rekel, da mora iti v Žiri, drugi pa v Črni vrh. Končno je bilo sklenjeno, da bode v deputaciji župan in dva odbornika S. L. S. Menda je čí-

sto prav tako; še iz bodočega občinskega odbora naj se naprednjaki tako umaknejo, pa bo občina mnogo pridobila.

i Proračun za leto 1914 je prišel še enkrat na dnevni red, dasi je že pri zadnji seji sklenila večina pritožbo na upravno sodišče. Cemu torej novo mešanje? Župan je zopet predlagal staro stvar, naj se dovoli izdati za hiso št. 509, kolikor bo še treba čez 20.000 K, da se zgradba dovrši. »Dovolili ste izdati, sedaj pa denarja ne dovolite,« vpije napreden odbornik. »Sedaj bo zopet vse delo ustavljeno,« kliče drug možakar. Cela komedija! Delo so oddali vendar podjetnikom, saj ne gradi občina v lastni režiji! Zakaj pa oddajate dela osebam, ki hočejo za vsak m² zidu že plačilo? K večjemu polovica se plača pred kolavdacijo zgradb, druga polovica po kolavdaciji. Zato so ravno pri nas nastale žalostne zmede (prim. cestni odbor, št. 509) v liberalni dobi, ker so se oddajala velika dela ljudem, ki niso mogli dobiti nikjer kredita. Dosti izkušen je že bilo, ni jih več pomnoževati. Kadar bo podjetnik izvršil delo, bo že prijel občino, saj toliko previden je pač bil, da ima sklenjeno pogodbo. Ko bo izvršena kolavdacija poslopja št. 509 in primejo podjetniki občino za plačilo, bomo že dali pameten nasvet, če si ne boste znali sami pomagati, tako, da občina ne bo trpela nobene škode. Pametno bi bilo, da volite vsi samo može S. L. S. v občinski odbor, pa boste popolnoma rešeni sitnih skrbi, ki vam ne puste spati, za občino bodo že poskrbeli dobri odborniki, — pa brez prepira in težav.

i Občinske takse so vzbudile tudi velike vznemirjenje. Glede pravice, da se smejo zahtevati prepisi sejnih zapisnikov, se je odbornik Kobal iznebil silno pametne, češ, da bi bilo najbolje, če bi se sploh nobenih prepisov ne izdalo. Sicer z Matevžem postave ne bova ovrгла, ampak dobro bi bilo, če bi Kobal podrezal v pisarni, da bi vsaj tretji dan po seji bil zapisnik že na razpolago. Po sedanjem običaju pa bi moral občinec, ki ga zanima gospodarstvo, hoditi včasih po 10 do 13 dni v pisarno vpraševati, kako je z zapisnikom.

i Za nov vodovod potrebuje rudniški erar nekaj sveta pri konjušnici. Napravi namreč novo električno centralo. Prišlo je do sporazumljenja.

i Nova občinska službica tržnega nadzornika, ki je pač sedaj še nepotrebna in pripravljiva pot nečemu, kar je bilo že ovrženo, se ustanovi, — če ne bo tekom 14 dni ugovora. Nagrada znaša za pol leta 360 K. Za enkrat so jo namenili okrožnemu zdravniku, ki je pa že sedaj toliko zaposlen, da se ga brajvecem ne bo treba bati, zlasti po hišah prodajanja ne bo ustavljal, ker sam ne bo nobene aretiraj, mestni stražniki pa tudi ne, ker ne znajo ločiti dobre češnje od gnjile. Tako vsaj se je trdilo pri seji. Pri slučajnostih se je sklenilo povrniti polovico stroškov, ki jih je povzročila zgradba podpornega zidu ob Nikavi. — V tem se je opazilo, da sta se izpraznila notarjev sedež in še enega naprednjaka, — delavni ljudje! — in župan je zaključil sejo.

Dr. Val. Rožič: Spomin na Gospo- svetsko polje

s krasnimi slikami:
Gospa Sveta, knežji kamen, vojvodski prestol itd. se dobi v **Celovcu, Mohorjeva družba**. Posamezni iztisi po 50 vinarjev, 10 iztisov za 4 krome. Spomin obsega najlepši del slovenske zgodovine, zato sezite po tem dragocenem biseru. Čisti dobiček gre v narodne namene koroških Slovencev

Naravna

BILINSKA KISLA VODA

najbogatejši alkalični (natron litijov) kislec na Češkem. — Izborna dietetična namizna pijača. O vrednosti »Bilinske« izvolite vprašati hišnega zdravnika. 624

Proda se lepo posestvo

z novo hišo, na kateri je koncesija za gostilno in trafikko. Gospodarska poslopja so v dobrem stanju. Posestvo, obstoječe iz rodovitnih njiv in travnikov ter prav lepih gozdov, leži ob okrajni cesti in meri okoli 40 oralov. Zraven je še drug postranski gotov zaslužek. Proda se takoj, radi družinskih razmer. Denarja je treba K 20.000. Naslov pove resnemu kupcu upravništvu tega lista pod št. 2240. (Znamka za odg.)

G
A
N
G
L
I
O
N
A
L

iz najboljših rastlin pripravljen čaj, ki ga z uspehom uporabljajo

kot domače sredstvo zoper živčne bolezni

Ta čaj pomiri živce, lajša bolečine, odstranja krče, tvori kri, podeljuje sladko spanje, pospešuje telesno moč in prebavo. Ganglion-čaj ne vsebuje nikakih omamljivih snovi.

Edino pristen se dobi pri c. kr. dvor. in nadvojvod. kamornem založniku

JULIJ BITTNER LEKARNAR, 680 REICHENAU, N. A.

Cena škatljici z vpor. navodilom K 3.—. Kjer ga ne dobite v lekarni, naročite ga proti vpslatvi K 3.— franko po pošti.

Malo posestvo na prodaj!

V prijetnem kraju Kokrica blizu mesta Kranj na Gorenjskem se proda iz proste roke malo posestvo obstoječe iz pritlične hiše s sobami, kuhinjo, shrambo, hlev za prašiče in kuretino, vse v dobrem stanju. Pred hišo majhen vrt za zelenjavo, za hišo majhen gozdiček in nekoliko njive. Posestvo se nahaja v bližini glavne ceste, solčna lega, posebno pripravno za kakega upokojenca. Pojasnila daje Jauze Rauter, Trst, via Giulia 6, I. 2208

Visokotlačni in dvotaktni motorji na surovo
olje

od 4 do 100 HP ležeči in stoječi, kakor tudi od 1—40 HP. Cena gonilna moč. Nikake fin. kont. Na tisoče motorj. v obratu. Ugodni plačilni pogoji.

I. Warcalowski
Dunaj, Paulusg. 3.

1490 Ceniki in obiski odjemalcev zastoj.

Pri nakupu različnega manufakturnega blaga, se blagovolite obrniti na turško

A. & E. Skabernè,

Mestni trg 10.

Na debelo in drobno!

obstoji od leta 1883.

Izredno nizke cene!

Krapinske Toplice

zdraviljo protiv revmatizem ischlas (Hrvatsko) Pojasnila in prospekte daje direkcijski zastoj.

„SALVATOR“

gumijevi podpetniki

Nedosežni po elastičnosti
lahkosti
trpežnosti

Glavna zaloga: A. KRISPER, Ljubljana.

Zdravilišče in vodno lečilišče kopališče Kamnik na Kranjskem

Kamniške planine.

Železniška postaja.

Prekrasna gorska lega, zaveten kraj, brez prahu, popoln mir, tek pospešujoč planinski zrak, poživiljajoče planinsko solnce. — Vse vodno zdravljenje, utrdilni načini, solčne, ogljikovokislinske, električne kopeli. Senčnat zdraviliški park, krasne gozdne promenade, izborna cena restavracija. Stanovanje v zdraviliškem domu in več vilah. Zmerne cene. Odlični uspeh pri krvnih, živčnih, srčnih in pljučnih boleznih. Prospekte daje gratis in franko dr. Rudolf Raabe, vodilni zdravnik. 1915 2

C. kr. priv. tovarna portland in roman cement Alozij Praschiker, Kamnik, Kranjsko

Ustanovljena 1854, priporoča svoj portland in roman cement po zelo nizkih cenah; dalje zelo lepe mozaik plošče brušene in polirane. Cement se pošilja vedno v enakomerni kakovosti, ki odgovarja vsem, od avstr. inženirskega in arh. društva predpisanim zahtevam popolnoma in v vsakem oziru. Dokazi o preizkušnjah in spričevala na razpolago.

Mnogo denarja prihranijo kolesarji!

K 85— mesto K 125—

razpošiljam 500 novih »TORPEDO«-koles na prosti tek, za reklamo elegantno izvršitve, s svežo pnevmatiko in triletnim jamstvom. Isti z gorsko pnevmatiko K 90—. Novi plašč K 4—, 5—, 6—. Zračne cevi K 2-50, 3—, 3-50. Popravila, emajliranje, ponikljanje in vsi deli po tovarniški cenli. — Če se sklicuje na »Slovenca« 5% popusta na moje nizke cene v ceniku.

Tovarniška zaloga:
A. WEISSBERG, Dunaj II, Untere Donaust. 23/III.
Ceniki zastoj. Dopisuje se slovensko. Kupčija na obroke izključena.

Hotel „Avstrijski cesar“

v Ljubljani, Sv. Petra cesta števil. 5

se toplo priporoča slavnemu potujočemu občinstvu. Na razpolago nanovo vpeljana električna razsvetljava ter lepe zračne sobe. Točna postrežba, nizke cene.

K obilnemu obisku vabi

ravnateljstvo.

Samo 5 dni z brzoparniki francoske družbe !!

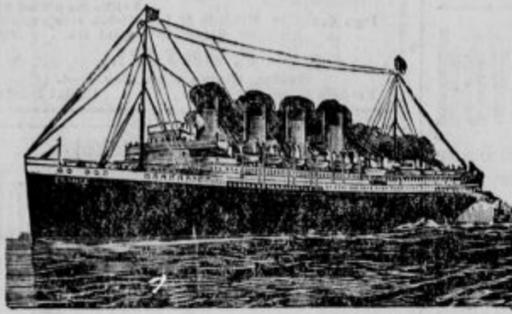
Najkrajša vožnja iz

Havre v New York

odhod iz Ljubljane vsak torek.

Vožnja iz **HAVRE V KANADO** vsaki mesec enkrat.

Vejavne vozne liste za vse razrede in vozne listke za potnike iz Amerike nazaj v domovino dobiš edino pri 1929

ED. ŠMARDA

oblastveno potrjena potovalna pisarna v

Ljubljana, Dunajska cesta 18

v hiši Kmetke posojilnice nasproti gostilni pri „Figovcu“.

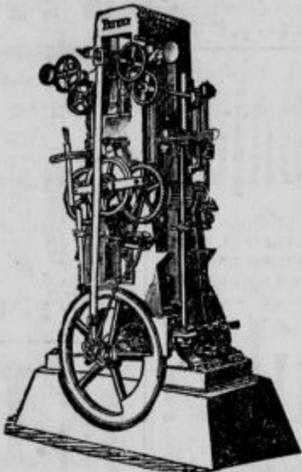
Izdaja vozne listke po vseh železnicah za prirejanje zabavnih in romarskih vlakov. Vsa pojasnila istotam brezplačno.

Polno-jarmeniki za žage in stroji za obdelovanje lesa vseh vrst, posebno patentovani brzo-jarmenik, jarmenik - cepilnik, venecijan. jarmenik, enostavni in dvojni.

Stroji za mizarje, kolarje, strugarje, sodarje, tesarje itd.

Vsakovrstni stroji za izdelovanje pohištva iz upognjenega lesa.

Stroji za lupljenje lesa. Stroji za izdelovanje lesne volne.

Vodne turbine največ porabnih stopinj.

Precizijski regulatorji. Patent priglašen.

Stroji za izdelovanje cement. sodov. Moderne transmisije.

Prevzema popolno opremo tovarn za celokupno lesno industrijo.

Najboljša priporočila mnogo velikih in manjših obratov v tu- in inozemlju.

Tačasno v delu: **turbinska naprava za proo kranj. dež. elekfrarno. 2 turbine po 1600 konj. sil.**

Tovarna za stroje G. TONNIES, Ljubljana. R.
Dunajska cesta št. 35. — Ustanovljeno 1847.

ŠTEFAN NAGY

Trgovina z železnino **Ljubljana.**

priporoča svojo izbrano zalogo

brzoparnikov za krmo, sesalk za gnojnico, vodnih sesalk, kovanja za stavbinsko stroko, orodja vseh vrst, kopalnih banj, železnega pohištva, vrtnih miz in stolov, štedilnikov, kakor tudi vseh predmetov, spadajočih v to stroko. Najnižje cene!

17 **Največja in najstarejša tovarna lončenih pečij in raznih lončenih izdelkov**
Avg. Dreise v Ljubljani

Mnogokrat odlikovana.

Mnogokrat odlikovana

Priporoča se slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini v naročila na **štedilna ognjišča in peči**

preproste in najcenejše, izvršene v poljubnih modernih barvah in vzorcih najbolj strokovnjaški, solidno in trpežno po najnižjih cenah. Zupništem samostanom in šolam dovoljujem znaten popust. Ilustr. ceniki so na razpolago

Brzjavke: **Prometbanka Ljubljana.**

C. kr.

priv.

Telefon št. 41.

Splošna prometna banka podružnica Ljubljana, prej J. C. Mayer

Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864. — 30 podružnic, **Vogel Marijin trg — Sv. Petra cesta.** Dejniški kapital in reserve 65.000.000 kron.

Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na hranilne knjižice brez rentnega davka, kontovne knjige ter na konto-korent z vsakodnevnim vedno ugodnim obrestovanjem. — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupovanje in prodajanje vrednostnih papirjev strogo v okviru uradnih kurznih poročil. — Shranjevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih papirjev in posojila nanje.

Najkulantnejše izvrševanje borznih naročil na vseh tuzemskih in inozemskih mestih. — Izplačevanje kuponov in izžrebanih vrednostnih papirjev. — Kupovanje in prodajanje deviz, valut in tujih novcev. — Najemodaja varnih predalov samoshrambe (safes) za ognjevarno shranjevanje vrednostnih papirjev, listin, dragotin itd. pod lastnim zaklepom stranke. — Brezplačna revizija izžrebanih vrednostnih papirjev. — Promese za vsa žrebanja

Ustmena in pismena pojasnila in nasveti o vseh v bančno stroko spadajočih transakcijah vsekdar brezplačno. **Stanje denarnih vlog na hranilne knjižice dne 30. junija 1914 92.535.931 K,**

31. decembra 1912 na knjižice in točki račun K 236.633-922—.

Ustanovljeno l. 1893.

Ustanovljeno l. 1893.

Vzajemno podporno društvo

v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom

sprejema in obrestuje hranilne vloge po

Rentni davek plačuje iz svojega. Zunanjim vlagateljem so za pošiljanje denarja na razpolago brezplačno položnice poštne hranilnice

5%

lanje denarja na razpolago brezplačno položnice poštne hranilnice

Zadruga dovoljuje posojila v odsekih na 7 1/2, 15 ali 22 1/2 let; pa tudi izven odsekov proti poljubnim dogovorjenim odplačilom. Dovoljujejo se ranžijska posojila proti zaznambi na plačo in zavarovalni polici ali poroštvo. Prospekti na razpolago.

Društveno lastno premoženje znaša čez 600.000 kron. Deležnikov je bilo koncem leta 1913 2492 s 17.406 deleži, ki reprezentujejo jamstvene glavnice za 6.788.340 kron.

Načelstvo:

Predsednik: Andrej Kalan, prelat in stol. kanonik v Ljubljani.

I. podpredsednik:

Ivan Sušnik, stolni kanonik v Ljubljani.

II. podpredsednik:

Karol Pollak ml., tovarnar v Ljubljani.

Člani: Fran Borštnik, c. kr. profesor v pok. v Ljubljani; dr. Ferdo Čekal, stolni kanonik v Ljubljani; Ivan Dolenc, c. kr. profesor v Ljubljani; dr. Jožef Gruden, stolni kanonik v Ljubljani; Anton Koblar, dekan v Kranju; dr. Jakob Mohorič, odvetniški kandidat v Ljubljani; dr. Fran Papež, odvetnik v Ljubljani; B. Remeč, ravnatelj trg. šole v Ljubljani; Anton Sušnik, c. kr. gimnazijski profesor v Ljubljani; dr. Viljem Schweitzer, odvetnik v Ljubljani; dr. Aleš Ušeničnik, profesor bogoslovja v Ljubljani; Fran Verbič, c. kr. gimnazijski profesor v Ljubljani.

Nadzorstvo:

Predsednik: Anton Kržič, c. kr. profesor in kanonik v Ljubljani. — Člani: Anton Čadež, katehet v Ljubljani; Ivan Mlakar, profesor; v Ljubljani; K. Gruber, c. kr. fin. rač. oficijal v Ljubljani; Avgustin Zajc, c. kr. rač. revident in posestnik v Ljubljani.

IVAN JAK in SIN, Ljubljana

Dunajska cesta 15.

Dunajska cesta 15.

Kolesa

iz prvih tovarn Avstrije:

Dürkopp, Styria,

3391 **Waffenrad.**

Sivalni stroji in stroji za pletenje.

: Adlerjevi pisalni stroji :

Izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v Lincu. Ustanovljena l. 1867. **Vezenje poučujemo brezplačno. Ceniki zastonj in franko.**

Franc Kos Ljubljana, Sodna ulica.

Podpirajte domačo industrijo! Stare nogovice se ceno podpletujejo!

Specialna mehanična pletilna industrija in trgovina za površne in spodnje jopice, moderčke, telovnike, nogovice, rokavice, posebne obleke zoper trganje, pletilni material za stroje itd. na drobno in na debelo.

Pletilni stroj patent „Wiedermann“ je edina in najuglednejša prilika za dober zaslužek, pouk brezplačen, trajno delo zagotovljeno.

Ker delam brez agentov, so cene veliko nižje. 118

ALFONZ BREZNIK

učitelj Glasbene Maticice in odlični zapisa. strokovnjak c. kr. dež. sodišča.

Ljubljana, Kongresni trg 15. (Nasproti nunske cerkve.)

Največja in najsposobnejša tvrdka in izposojevalnica **KLAVIRJEV IN HARMONIJEV**

na jugu Avstrije. — Velikanska zaloga vsega glasbenega orodja, strun in muzikalij.

EDINI ZALOŽNIK dvornih in komornih tvornic: **B&S-sendorfer, Möizl & Heitzmann, Förster, Ehrbar, Gebrüder Stingl, Rud. Stelzhammer, Czapka, Lauberger & Gloss, Holmann in Hofberg** (amerik. harmoniji). 1033

Obroki od K 15.— naprej. Najbogatejša izbira v vseh modernih slogih in lesnih barvah. Oglejte si klavirje z angleško ponavljajočo mehaniko. 10 letna postavna obvezna garancija. Najemlina najnižja. Zamena najuglednejša. Uglješevanje ter popravila strokovno in ceno. Ker imam zgoraj navedena prve in izkjučno le jaz za Kranjsko v zalogi, svarim pred nakupom falzifikatov in navideznega „popolna“ pri kričadnih, ki se tirnejo govori o „dobrem blagu“, dasi nimajo ni jednega pomembnega fabrikata v zalogi.

